DE DANSKE RUNEMINDESMÆRKER,

beskrevne og forklarede

af

P. G. THORSEN.

Anden Afdeling.

Jyllands Runemindesmærker,

tilligemed Meddelelser om alle Øernes.

Afbildninger og Text,

I. Afbildninger.

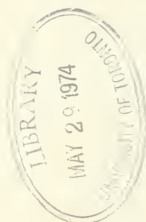
KJØBENHAVN.

H. Hagerups Boghandel.

Thieles Bogtrykkeri.

1879.




LIBRARY
MAY 29 1974

Forord.

Det har altid, siden min modnere Ungdoms Tid, været mit Ønske og min Bestræbelse at kunne faa noget udrettet for vore Runemindesmærker, hvorom der ogsaa foreligger offentlige Vidnesbyrd, som gaa langt tilbage i Tiden (1839). Disse ærværdige Minder trængte haardt til at blive fast Gjenstand for en vedvarende Opmærksomhed, med det hele for Øje. Der var ingen dengang, som nærmere vidste, hvor mange Runestene vi havde, hvad der i Tidens Løb var tabt og hvad der var tilkommet, hvorledes Vilkaarene vare for dem i Mure og Gjærder, osv. Denne Is fik jeg brudt, — Tilsynet blev derefter lettere og Interessen större til alle Sider. Jeg benyttede enhver lille Tid, jeg kunde faa, til Undersøgelse, og ved Imødekommen og nogen tilstaaet Understøttelse blev jeg i Stand til paa en længere Sommerrejse at kunne undersøge de allerfleste af Jyllands og Øernes Mindesmærker. Nogle kunde inddrages derunder, som jeg havde erhvervet Kundskab om fra ældre ubenyttede Haandskrifter. Det var fra først min Agt at udgive simpelt, saaledes, at forsaavidt alt var lagt an paa Indskriften og dens Korrekthed, og at der ikke lagdes videre Vægt paa Tegningen i øvrigt og dens Udførelse, hvorved Udgivelsen vilde være temmelig let overkommelig. Det viste sig imidlertid, at det ikke kunde være paa den Maade, men at det var nødvendigt, at der gaves fuldstændige Tegninger, som vare smukt og kunstnerisk udførte, for at alt kunde faa den Udstyrelse og Anselighed, hvorpaa Mindesmærkerne havde Krav. Dertil behovedes imidlertid ny og omfattende Rejser, som baade vilde tage Tid og være bekostelige, og i det hele temmelig store Udgifter, der ikke vare lette at overvinde. Efterat jeg havde

tilendebragt et andet nærliggende större litterært Arbejde, en Udgave af Danmarks gamle Provindslove, 1—3, og desuden dertil de med Jydske Lov beslægtede gamle sönderjydske Byretter, föjede det sig saaledes, at der blev Lejlighed for mig til at kunne udgive den jydske Halvøs sydligst beliggende Runemindesmærker, de slesvigske; jeg greb med Glæde denne Lejlighed, hvorved alt kunde blive udført ganske, som jeg vilde og ønskede, — med al den Udstyrelse, al den Udførlighed i Meddelelserne og alle de omstændelige Undersøgelser, som egentlig hørte til. Tiden var endnu dengang lykkelig for os, (omtrent som i Saxos Dage.) Det hele kunde saaledes tilendebringes ret med Glæde og i god Ro. Den tunge, os paaførte, Krig med sine vedvarende sörgelige Følger i saa mange Henseender, borttog derefter i lang Tid al Lyst og Skikkethed til Fortsættelse — om end nodvendigvis efter en mindre omfattende Plan. Efterat nogle mindre Arbejder vare udførte, som ikke gjorde saa store Fordringer til Sindsstemningen, turde jeg — da Tiden gik — ikke andet end tage min litterære Hovedsag for, og indgav desaarsag sidst i 1869 en Begjæring til det Kgl. danske Videnskabernes Selskab om Understøttelse til at kunne foretage de Rejser, som vare nødvendige saavel i Jylland som paa Oerne, for at de endelige kunstneriske Tegninger kunde tilvejebringes; Selskabet tilstod mig meget imødekommende alt, hvad jeg havde begjært, og jeg bringer det derfor min forbindtligste Tak. I de tre følgende Aar (1870—72) tilendebragte J. Magnus Petersen, der med sin store Dygtighed forbinder en levende og kyndig Interesse for Monumenterne, alle disse besværlige Rejser; (til et Mindesmærke, som i den senere Tid var fremdraget, maatte der tre Gange endog gjöres Rejser, saa det senere har — som alt andet nu — været let tilgjængeligt.) Ogsaa var i Aarenes Lob Antallet af Runestenene stadig steget meget, hvilket træder stærkt frem, naar man betænker, at O. Worm ikke kunde meddele fuldt 40 for hele Jylland; — nu have vi jo der over det dobbelte Antal, af hvilke igjen den större Del er kommet frem omtrent i de sidste 50 Aar. Efterat alt var forberedt til at begynde Udgivelsen, henvendte jeg mig i de følgende Aar forgjæves paa tre Steder, hvorfra

jeg havde haabet Understøttelse dertil, da de betydelige Udgifter vare mig selv for store. Noget bekymret indgav jeg derpaa i den senere Halvdel af Avgust 1875 en Ansøgning til den nuværende Minister for Kirke- og Undervisningsvæsnet om, hvad jeg troede at behøve til den nu paatænkte Udgivelse, og Sagen fik öjeblikkelig en anden Gang. Thi allerede 8 Dage efter, endnu i Avgust, — endog inden jeg havde talt med Ministeren, tilstilledes der mig en gunstig Afgjörelse paa alt, hvad jeg havde ansøgt om. For denne overordentlige Velvillie og den mig derved viste Tillid vil jeg bestandig være Hr. Kultusminister Fischer en inderlig Taknemmelighed skyldig. — Det, der herved udgives, nemlig korrekte og smukke Afbildninger af alle Jyllands Runestene (og noget mere), udførte af J. Magnus Petersens Kunstnerhaand, ere tilvejebragte i de sidste 3 Aar ved Hjælp af den ydede Understøttelse, der (som betænkt) er medgaaet dertil. Just paa Grund af Understøttelsen har jeg betragtet det som en Pligt, uden mindste Ophold at udgive hvad der var aldeles færdigt, og i og for sig afsluttet — »ars longa, vita brevis« —, om jeg end heller havde tilföjet strax den tilhørende Text, hvortil alt er forberedt. Men Kilderne, Mindesmærkerne selv ere jo selvfølgelig Hovedsagen, og det, hvorpaa det kommer an, og Texten, skjönt nødvendig, det mindre; den vil da ogsaa, naar alt maa gaa nogenlunde vel, kunne følge i Løbet af faa Maaneder.

Kjøbenhavn, den 8. Avgust 1879.

DE DANSKE RUNEMINDESMÆRKER,

2den Afdeling,

JYLLANDS.

Afbildninger.

Ved første Afdeling, som indeholdt Runemindesmærkerne i Slesvig, var der ingen Vanskeligheder med Hensyn til Ordningen af de enkelte Mindesmærker. Der var ikke just mange, netop saaledes omtrent som det kunde ventes i dette mindre Landskab, især da der ingen fandtes midt paa Landet og heller ikke paa Vestsiden, kun alene paa Østsiden; — men de, som forefandtes der, afgave gode Vidnesbyrd om de forskjellige Tidsaldre.

Det traf sig saaledes, at der kunde begyndes nordfra i det Haverslund-Runestenen, hvilken — som et sandt og smukt Vartegn — havde sin ældgamle Plads en Mils Vej nord for Aabenraa, öjensynlig var det ældste Mindesmærke. Man skulde ikke tro, at det ogsaa kunde have onde Følger for vore Runemindesmærker »sönden for Aaen«, at tidligere efterhaanden den uheldige Omstændighed kom til at gjöre sig gjældende, at Sönder Jylland blev kaldt Slesvig og derved udsat for, hvad dermed fulgte. Dette utrolige have vi dog ogsaa maattet tage imod. Haverslund-Stenen er nemlig, besynderligt nok, blevet »paa höj militær Befaling« bortført til et Sted i Preussen, og denne Bortførelse er saa meget besynderligere, som den fandt Sted flere Maaneder, för Freden sluttedes sidst i Oktober 1864.

Et Runeminde som Haverslund-Stenen, saa alderdommeligt blot med Mandens Navn, der skulde ihukommes, findes ikke ellers paa den jydske Halvø og i det hele ikke (fra den gamle Tid) iblandt de danske Runestene, som altsaa ere berøvede noget uerstatteligt.

At Nörre-Jyllands — eller for Kortheds Skyld — Jyllands mange og spredte Mindesmærker her gaves blot efter Bogstavrækken, vilde være höjst utilfredsstillende, da alt derved vilde kastes imellem hinanden. Worm gav i sine Monumenta Danica 1643 vel alt i en bestemt Ordning, efter Stifterne nemlig, men denne er dog mindre tilfredsstillende. Her gives de derfor paa en formentlig bedre Maade, nemlig i 4 Grupper — i Henhold til Landskabets naturlige Forhold, saaledes at

1. Gruppe, den sydlige, omfatter Landet sydfra indtil nord for Vejlefjord, og tværs over (da der ogsaa paa Midten findes Runeminder) til Vesterhavet og imod nord til Skjernaa;

at 2. Gruppe, den østlige, omfatter Landet fra Horsensfjord helt op til Limfjorden som Nordgrænse, og imod vest og nordvest indtil de store Hedestrækninger (Kraglund-Runestenen er den vestligste) over Hagbro indtil og med Salling;

at 3. Gruppe, den nordlige, omfatter Vendsyssel, Morsø og Thyland; og

at 4. Gruppe, den vestlige, omfatter hele Vestsiden efter Thy, med Skjernaa som Sydgrændse. Saavel 1. som 2. og 3. Gruppe indeslutter (uden at der er lagt an derpaa) flere af de gamle Sysler temmelig nöje, kun 4. Gruppe har alene et Syssel, nemlig det store Harsyssel (hvilken Benævnelse paa Stedet endnu er temmelig almindelig.)

Den første Gruppe omfatter, under Nr. 1—20, Afbildninger af følgende Runemindesmærker:

1-2. det i Bække paa Marken tilligemed en Udsigt over den oprindelige Omgivelse, tvende Höje og en Stenrække derimellem — hvilket alt rigtig stiller paa det rette Standpunkt for det hele, og danner ligesom en höjtidelig Indgang.

3-4. Den lille Jællinge-Runesten.

5. Bække-Runestenen ved Kirken.

6-7. Læborg-Runestenen.

8. Rygbjærg-Runestenen (i Forbindelse med en Höj.)

9. Horne-Runestenen.

10. Store Jællinge-Runestenen.
11. Bavta-Stenen fundet i en lille Afstand fra sidstnævnte, — den eneste der nu vistnok tilbageværende af mange.
12. Udsigt over Jællinge-Kongehöje.
13. Egtved-Runestenen.
14. Aastrup Runerække.
15. Stenderup-Runestenen. (Findes nu i det nordiske Museum her.)
16. Pjedsted-Runestenen.

(Og de yngre)

17. Oddum-Runestenen.
18. Fövling-Runestenen.
19. og 20. (sammen) Bröndum-Runeindskriften og Lönborg Runeindskriften.

Den anden Gruppe har, under 21—77, Afbildninger af efterfølgende Runemindesmærker:

21. Virring-Runestenen med tilhorende
21. a, som giver Udsigt over Omgivelsen ved den fynske Glavendrup-Runesten, der meddeles som „Illustration", da Virring-Stenens Omgivelse ikke kjendes, — begge disse Runemindesmærker belyse nemlig hinanden ved Paakaldelsen af „Thor", ᚦᚢᚱ ᚢᛁᚴᛁ".
22. Den store Skjern-Runesten (med Forbandelse over Höjbryderen.)
23. Skivum-Runestenen (over „en af de første og bedste Mænd i Danmark").
24. Den mindre Sönder Vissing-Runesten (med „Kuml".)
25. Den store Sönder Vissing-Runesten (med „Kuml".)
26. Den store Gunderup-Runesten (med „Kuml" osv.)
27. Oster Alling-Runestenen (med „Sten" — og fremdeles saaledes) — og til
\- som Tillæg Taagerup Runestenen paa Lolland.
28. Asferg (eller Ejstrup)-Runestenen. (Nu i Musæet her.)
29. Den store Aarhus-Runesten.
30. Runestenen fra Aarhus Frue Kirke (med „Hedeby".)
31. Runestenen fra Aarhus Frue Kirke nylig opdaget.
32. Runestenen i Aarhus i nyere Tid opdaget i en Stentrappe.
33. Aars-Runestenen, og til
\- som Tillæg Tillise-Runestenen paa Lolland.
34. Egaa-Runestenen. (Nu i Musæet her.)
35. Ferslef-Runestenen.
36. Flejsborg-Runestenen.
37. Glenstrup-Runestenen. (Nu i Musæet her.)
38. Gylling-Runestenen.
39. Hjermind-Runestenen (med Skibsforestilling og flere til Belysning) — og til
\- som Tillæg Falster-Runestenen (nu i Musæet her).
40. Hobro-Runestenen.

41. Kolind-Runestenen, — og til som Tillæg Tirsted-Runestenen paa Lolland. (Nu i Musæet her.)
42. Langaa-Runestenen.
43. Lavrbjærg-Runestenen.
44. Mejlby-Runestenen.
45. Ravnkilde-Runestenen.
46. Rimsø-Runestenen.
47. Rørbæk-Runestenen (i Kongens Tisted).
48. Sjellef-Runestenen.
49. VesterTørslef-Runestenen.
50. Ulstrup (eller Gröndal)-Runestenen.
51. Vejerslef-Runestenen.
52. Vejlby-Runestenen.
53. Sönder Vinge-Runestenen.
54. Den mindre Gunderup-Runesten.

(Og de yngre)

55. Hörning-Runestenen.
56. Grensten-Runestenen.
57. Sal-Runestenen (den mindre.)
58. Gjessingholm-Runestenen (nu i Musæet her,) og til som Tillæg Brejninge-Runestenen paa Taasinge.
59. VesterVelling-Runestenen.
60. Mönsted Runerække.
61. Hvidbjærg-Runestenen.
62. Selde-Runeindskriften, (og sammen derved tvende Bohuslänske til Belysning.)
63. Kraglund-Runestenen.

(Og Brudstykkerne:)

64. Hammel-Runestenen,
65. Randers-Runestenen,
66. Bjerregrav-Runestenen.
67. Skjern-Runestenen (den lille.) — 68-69 Langaa-Runestensbrudstykker, — og 70-71 Aalum-Runestensbrudstykker.
72. Vaarst-Runestenen („i Himmelland".)
73. Hobro-Runestenen (nylig fundet).
74. Lyngby-Runestenen.
75. Ferslef-Runestenen, den mindre. (Endelig)
76. Funder-Runeindskriften.
77. Sal-Runestenen (den större.)

Den tredie Gruppe har, under Nr. 78—85, Afbildninger af disse Runemindesmærker:

78. Hune-Runestenen.
79. Jetsmark-Runestenen.
80. Øster Bröndersløf-Runestenen. (Nu i Musæet her.)
81. Elsø-Runestenen (nu i Musæet her).
82. Galtrup-Runestenen, og til som Tillæg Sørup-Runestenen — nu i Musæet her — (fra Svenborgegnen.)
83. Sjöring-Runestenen.
84. Tisted-Runestenen.
85. Hillerslef-Runestenen.

Den fjerde Gruppe har, under Nr 86—89, Afbildninger af disse Runemindesmærker:

86. Hanning-Runestenen.

87. Sædding-Runestenen (sammen med flere Tegninger til Belysning.)

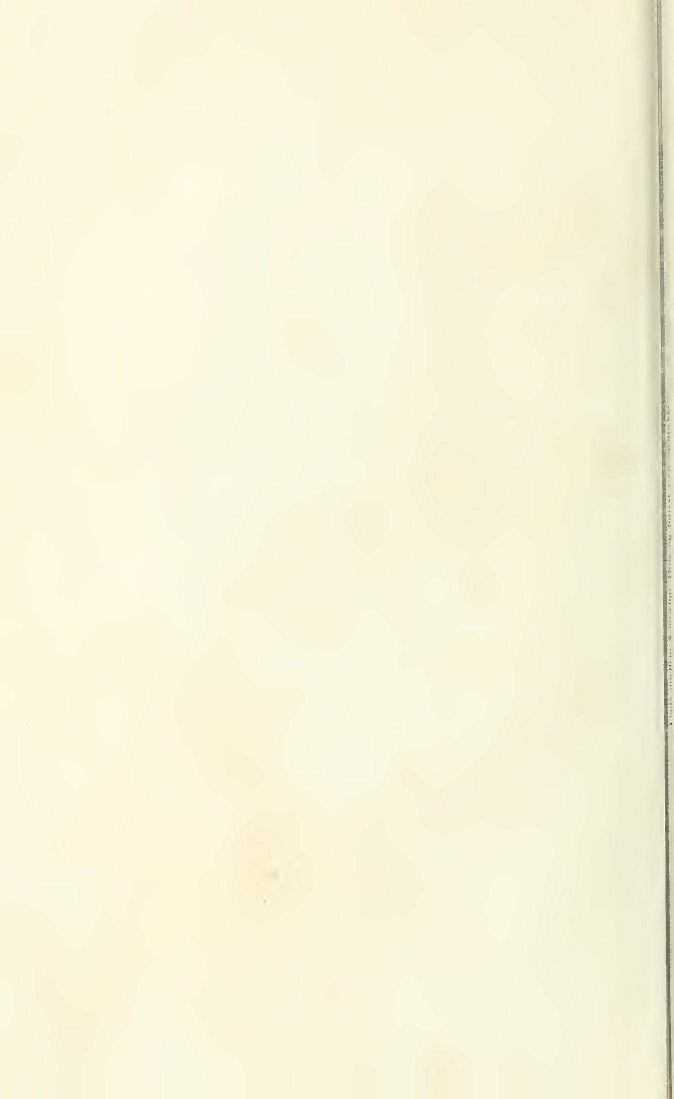
88. Handbjærg-Runeindskriften, og sammen dermed Soborg Runeindskriften (i Sælland) og Baarse-Runeindskriften (i Sælland.)

89. Som Tillæg tilsidst, London-Runestenen, (af dansk Oprindelse.)

1.

Nr. 1—20.

JYLLANDS SYDLIGE DEL.



Plads imellem 2 anselige Høje og forrest i en Stenrække.



2.

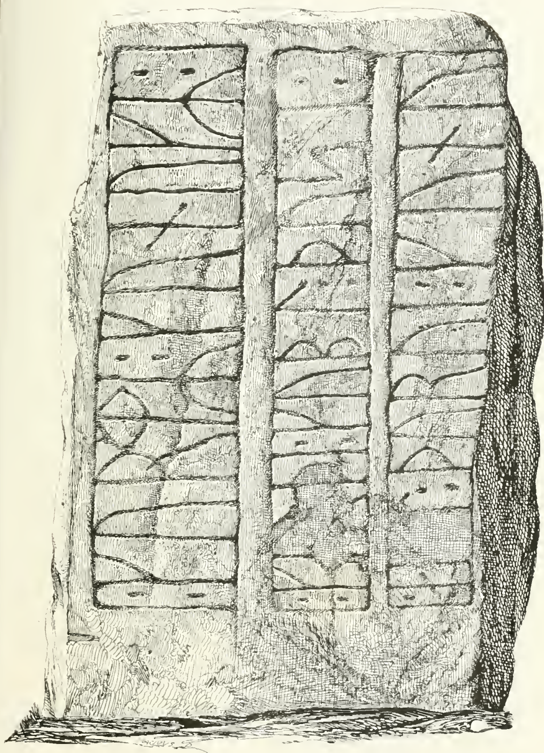
BÆKKE-STENEN PAA MARKEN.



3.

DEN LILLE RUNESTEN I JÆLLINGE.

(1½ Mil nordvest for Vejle.)

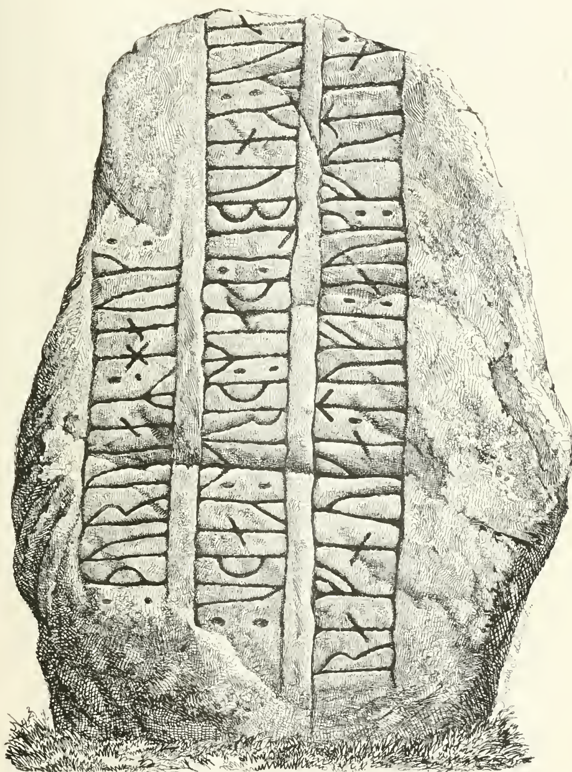


4.

DEN LILLE JÆLLINGE-STENS ANDEN SIDE.

5.

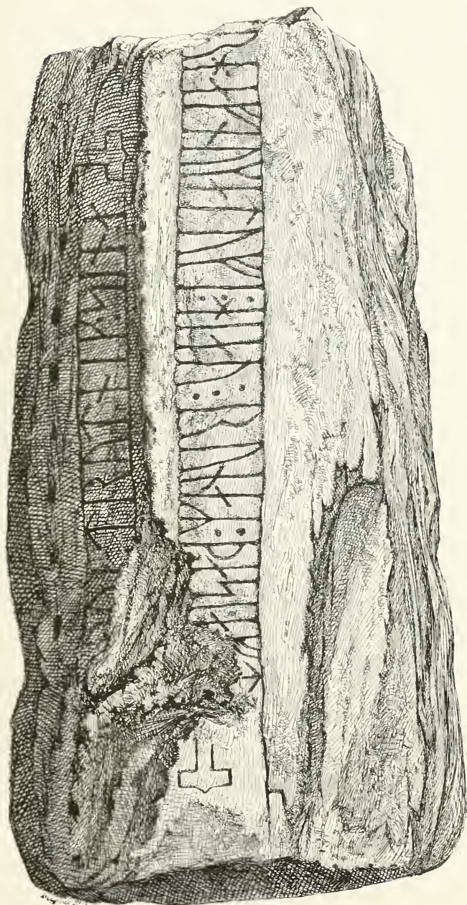
BÆKKE-STENEN VED KIRKEN.



6.

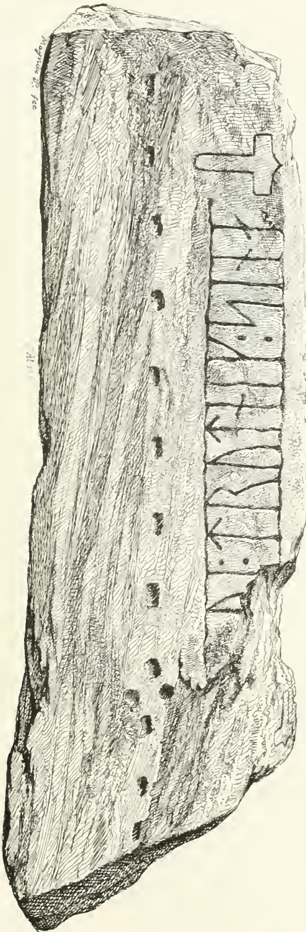
LÆBORG-STENEN.

(1 Mil syd for Bække.)



7.

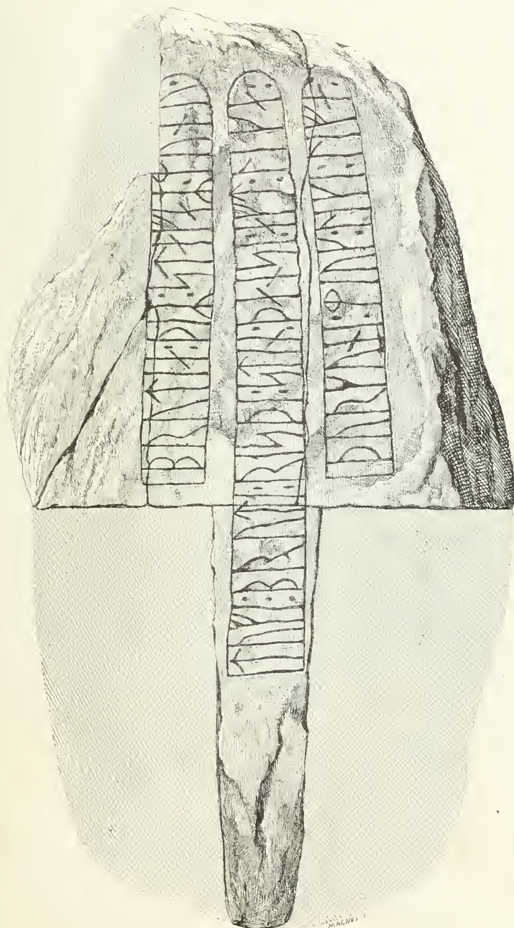
LÆBORG-STENENS RUNER FORTSATTE.



8.

RYGBJÆRG-STENEN, I RANDBØL SOGN.

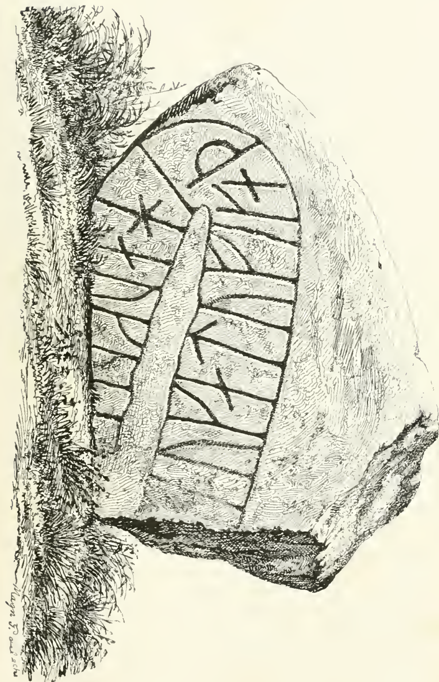
(2 Mil vest for Vejle.)



9.

HORNE-STENEN.

(1 Mil fra Varde. Har nu Plads i Nörholms Have.)





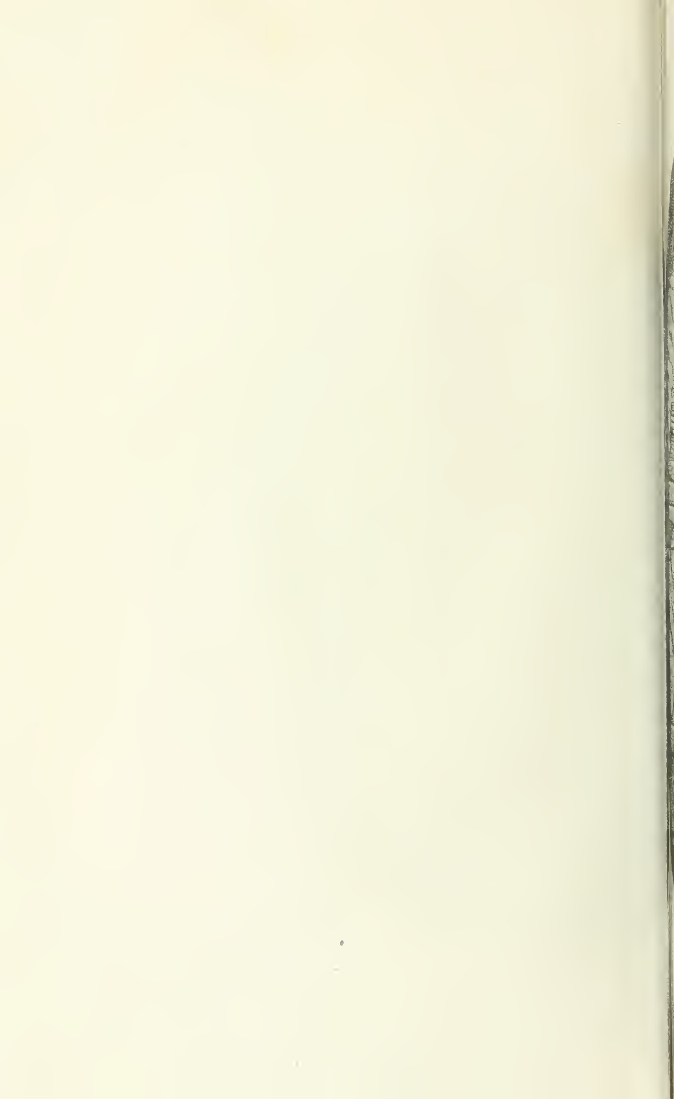
HOVEDSIDE.



DEN STORE JÆLLINGE-STENS ANDEN SIDE.





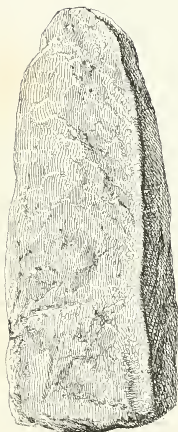


DEN STORE JÆLLINGE-STENS 3. SIDE.



11.

EN BAVTA-STEN FUNDET 45 ALEN VEST FOR DEN STORE JÆLLINGE-RUNESTEN.



c. T'höj.

12.

UDSIGT OVER KONGEHÖJENE I JÆLLINGE — deres Beliggenhed med Kirken imellem sig, og den øvrige Omgivelse.



13.

EGTVED-RUNESTENEN.

(2 Mil sydvest for Vejle.)



14.

AASTRUP-RUNERÆKKE.

(3 Mil sydost for Varde.)

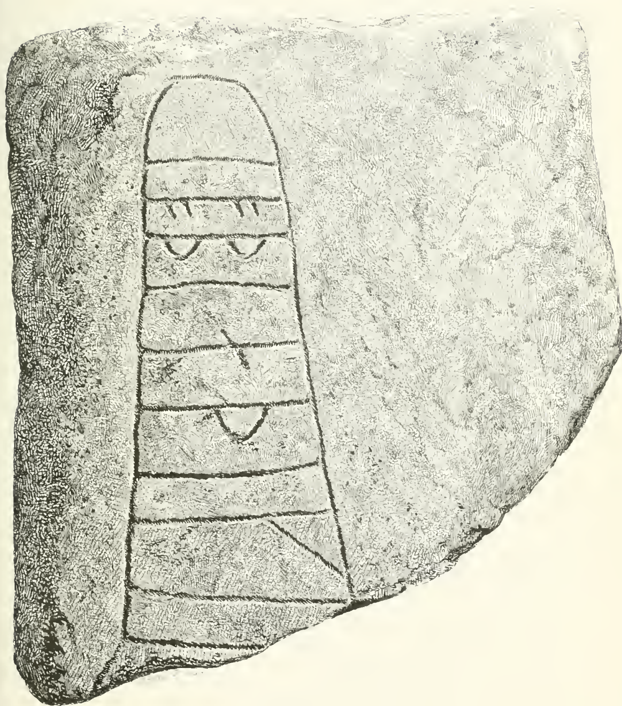


15.

STENDERUP-RUNESTENEN,

(Eltang Sogn, 1 Mil nord for Kolding)

eneste Ejendoms-Grænsesten.



16.

PJEDSTED-RUNESTENEN.

(Ved Pjedsted Kirke, 1 Mil nord for Fredericia.)



17.

ODDUM-RUNESTENEN.

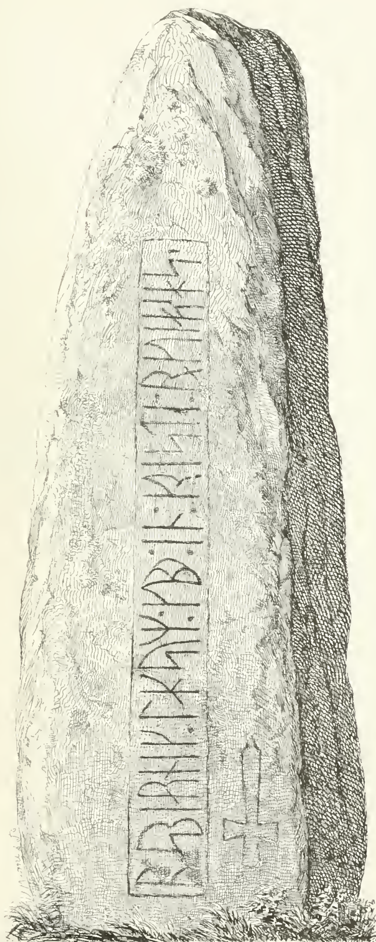
(4 Mil nord for Varde.)



18.

FÖVLING-RUNESTENEN.

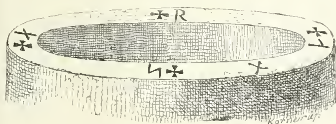
(2 Mil nordost for Ribe, tæt ovenfor Kongeaaen.)



19.

RÖNDUM-RUNEINDSKRIFTEN, PAA KIRKENS FUNT.

(1 Mil sydost for Varde.)



20.

LÖNBORG-RUNEINDSKRIFTEN, PAA EN JÆRNSTANG PAA KIRKEDÖREN.

(4 Mil nord for Varde.)



2.

Nr. 21—77.

JYLLANDS ØSTLIGE DEL.

21.

VIRRING-RUNESTENEN.

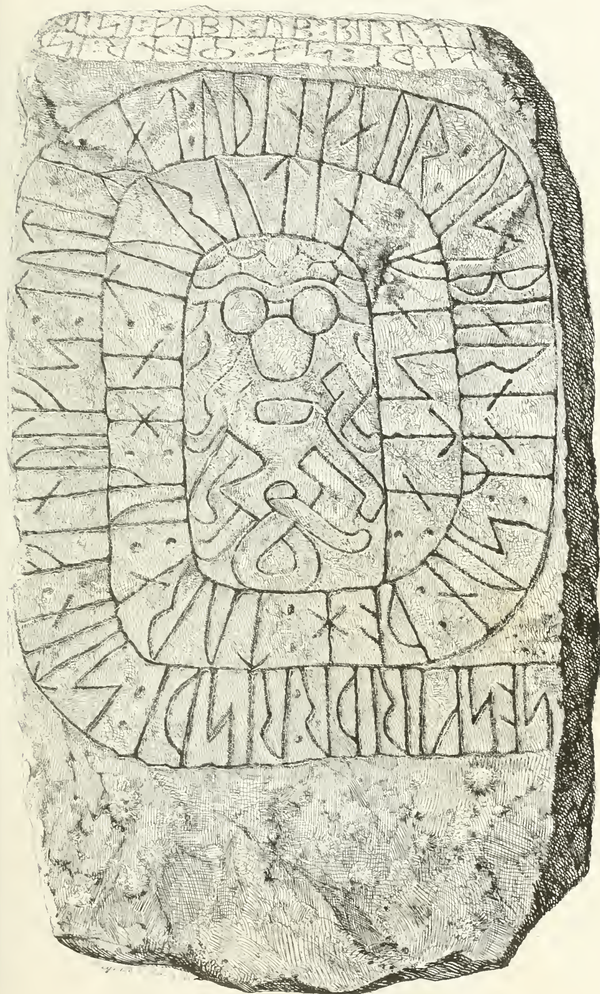
(1 Mil sydost for Randers.)



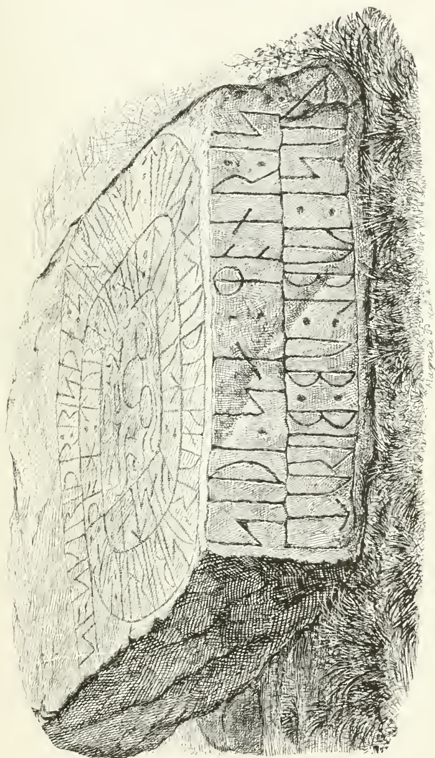


DEN STORE SKJERN-RUNESTEN.

(3 Mil vest for Randers.)

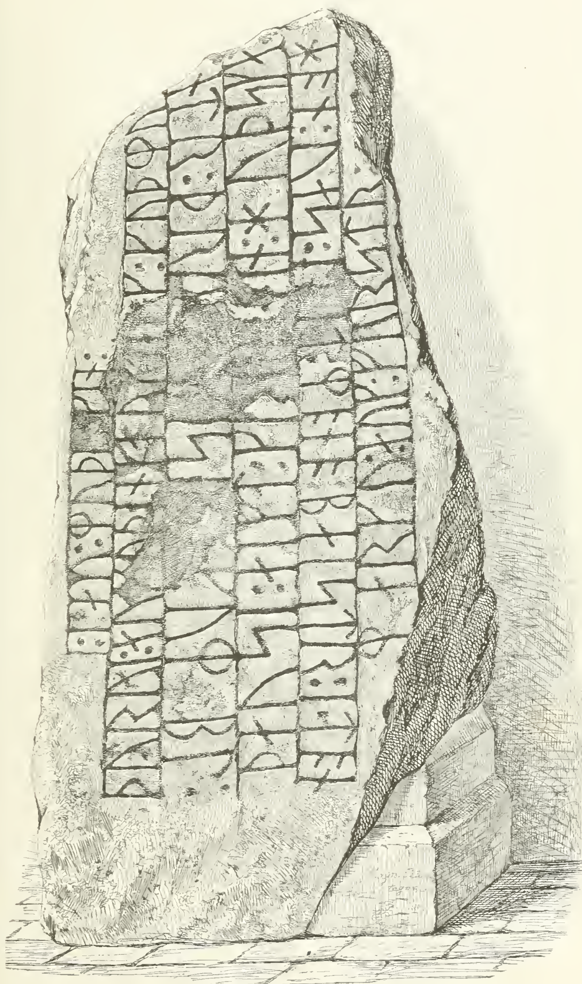


DEN STORE SKJERN-STENS RUNER FORTSATTE.



SKIVUM-RUNESTENEN.

(5 Mil nordvest for Hobro.)



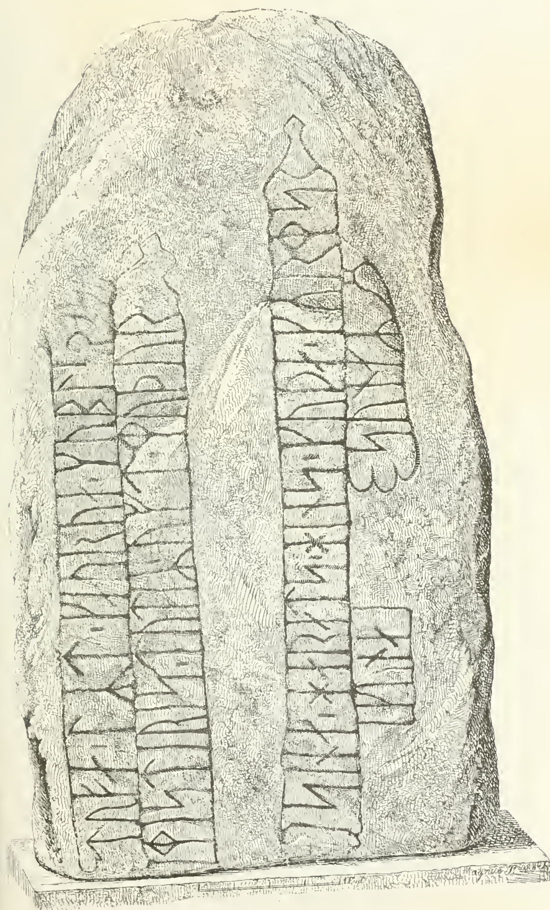
24.

DEN MINDRE SÖNDERVISSINGSKE RUNESTEN.

(3 Mil nordvest for Horsens.)



DEN STÖRRE SÖNDERVISSINGSKE RUNESTEN.

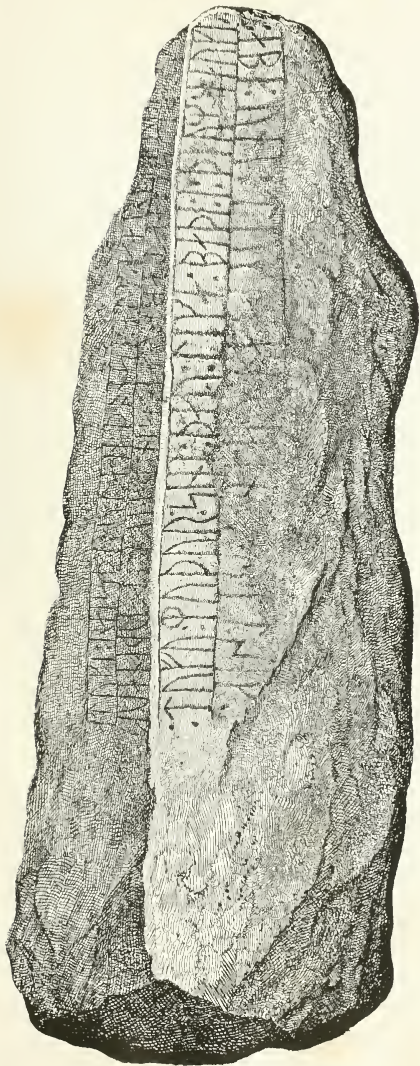


STORE GUNDERUP-RUNESTEN, FOREFUNDET AF MIG 1838 ENDNU PAA MARKEN NEDENFOR SIN HÖJ, IMELLEM BYERNE FJELRAD OG HALS, PAA HALS MARK.

(3 Mil sydost for Aalborg)



GUNDERUP-STENS ANDEN SIDE.

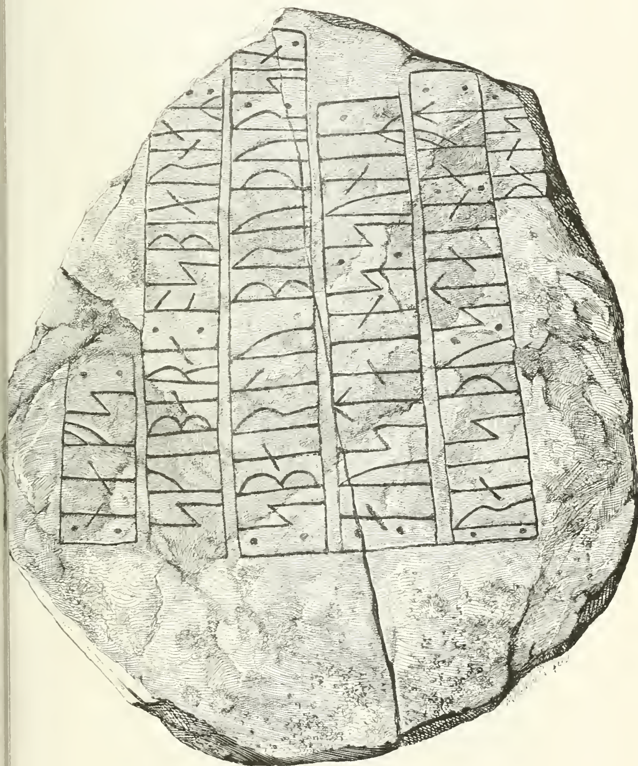


ØSTER ALLING-RUNESTENEN.
(3 Mil sydost for Randers.)



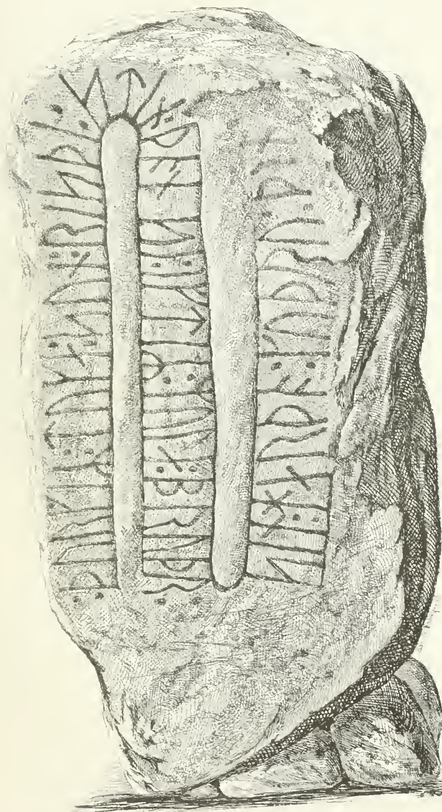
SOM TILLÆG TIL 27 — TAAGERUP-RUNESTENEN.

(1 Mil fra Nysted.)

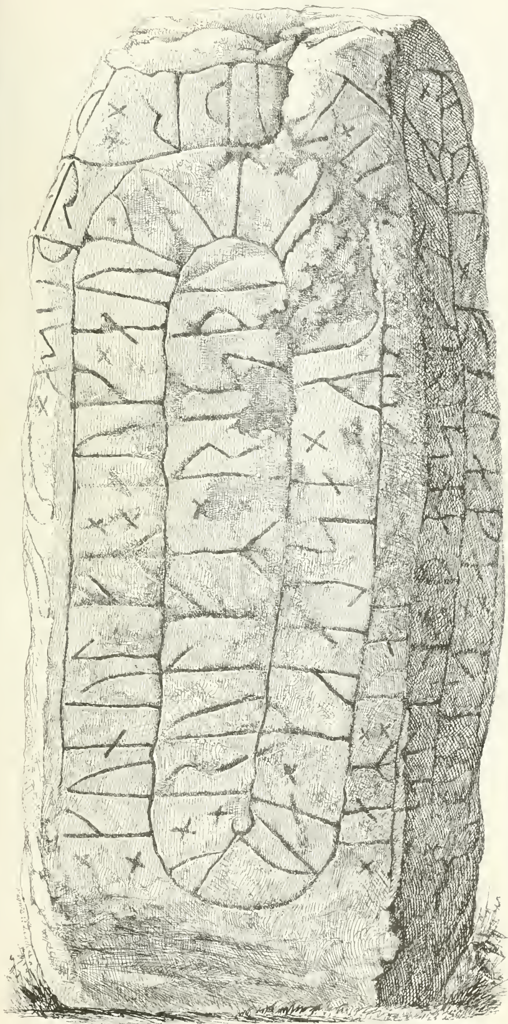


ASFERG-RUNESTENEN, ogsaa STUNDUM KALDET EJSTRUPSTENEN efter Stedet i Sognet, hvor den fandtes.

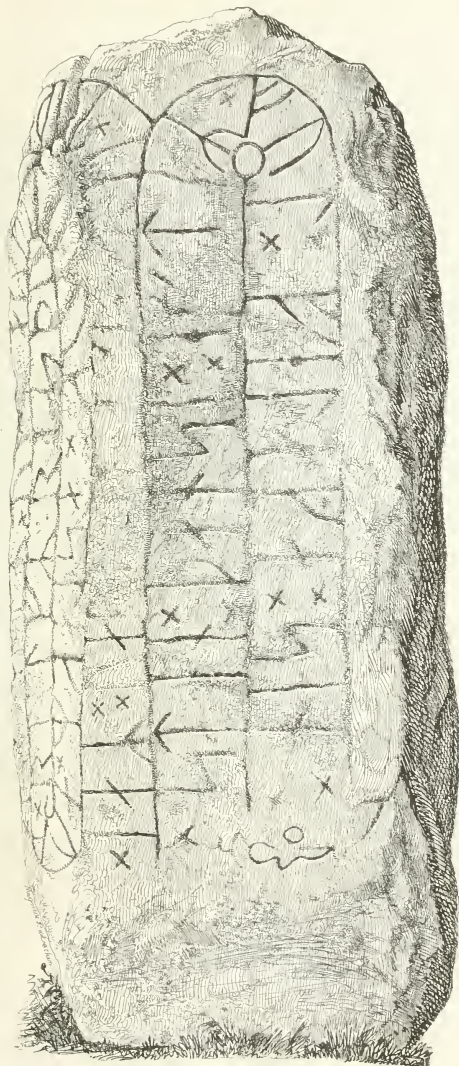
(2 Mil nord for Randers.)



DEN STORE AARHUS-RUNESTENS FØRSTE SIDE.



DEN STORE AARHUS-RUNESTENS 2. SIDE.

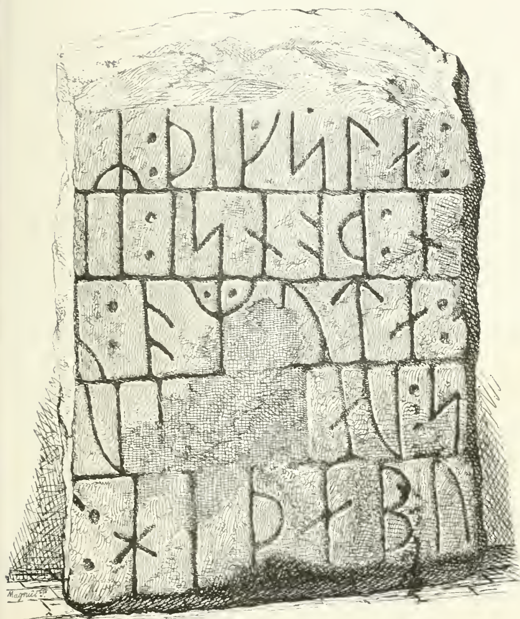


DEN STORE AARHUS-RUNESTENS 3. SIDE.



30.

NESTENEN FRA AARHUS FRUE KIRKE, (HVORPAA HEDEBY ER NÆVNT.)

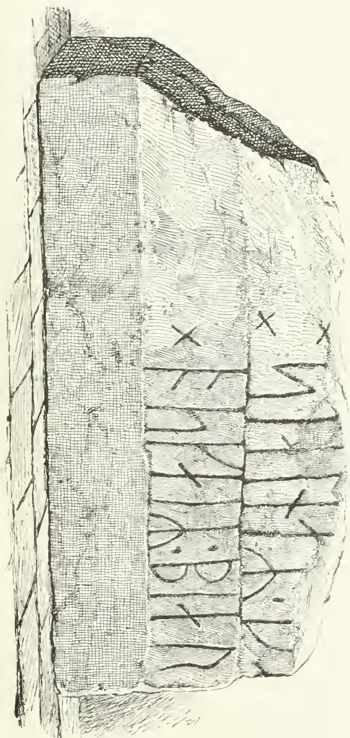


31.

RUNESTENEN FRA AARHUS FRUE KIRKE, (SOM NYLIG ER OPDAGET.)



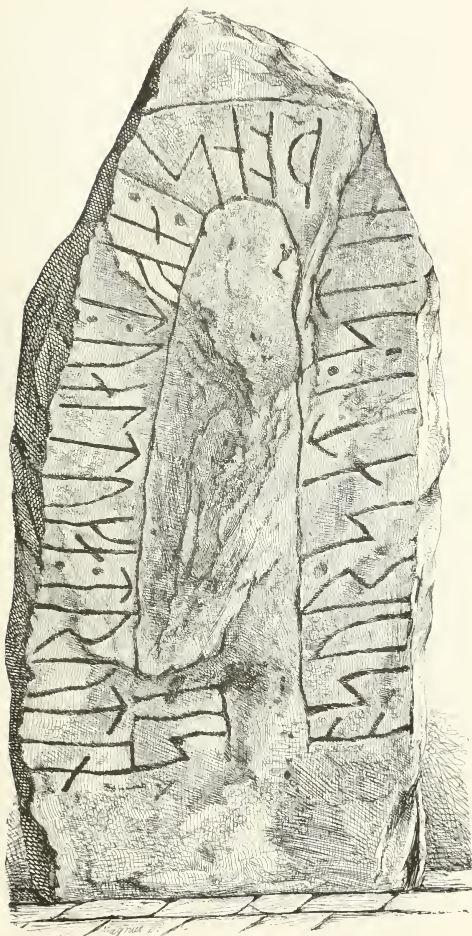
RUNESTENEN I AARHUS, OPDAGET I NYERE TID I EN STENTRAPPE.



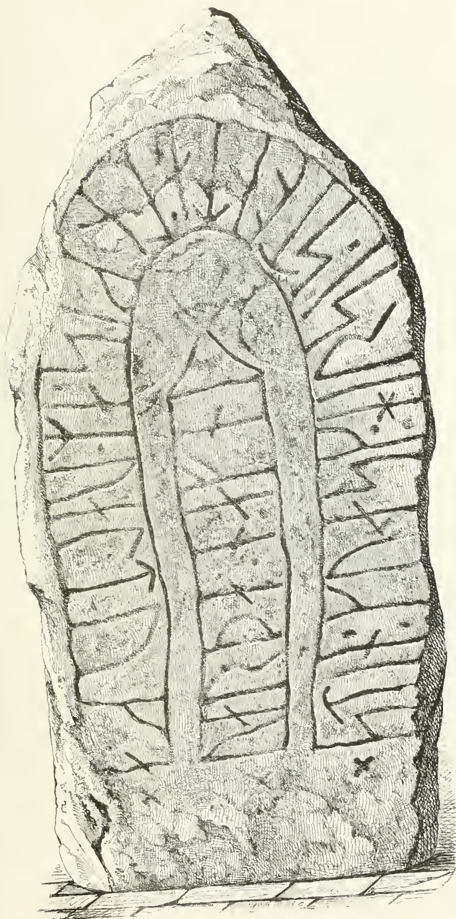
33.

AARS-RUNESTENEN.

(4 Mil nordvest for Hobro.)

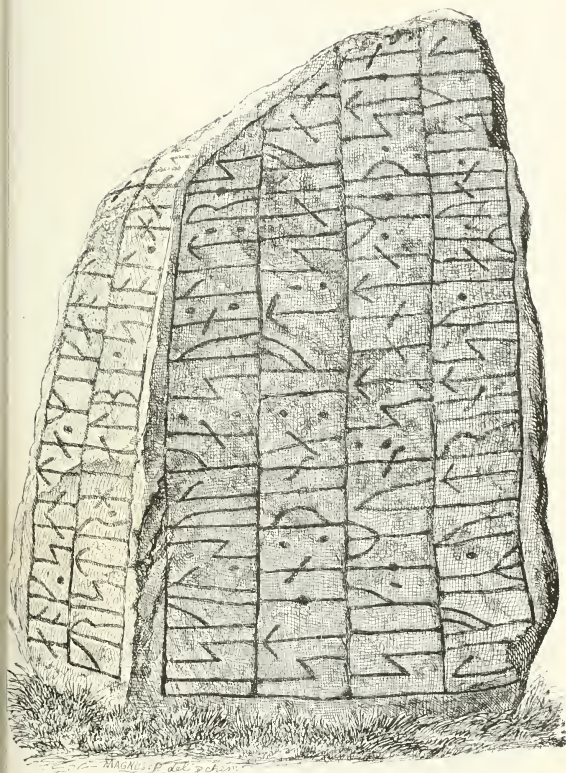


AARS-RUNESTENENS ANDEN SIDE.

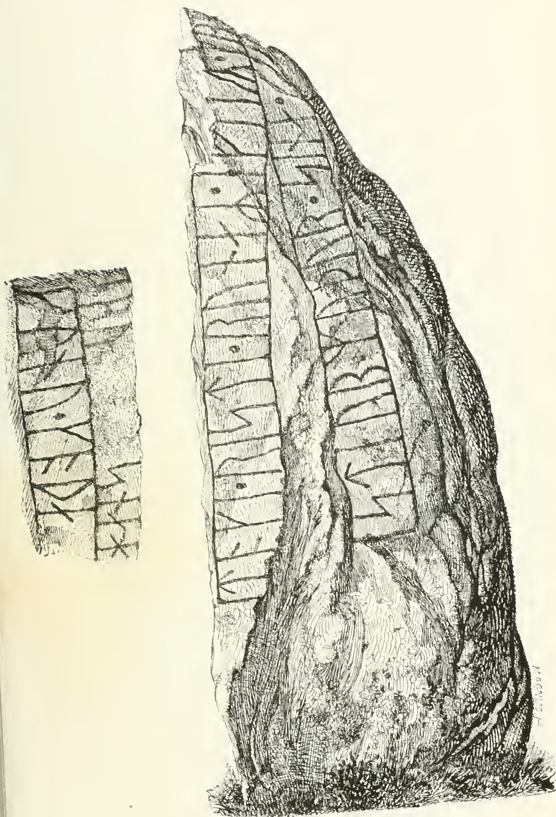


SOM TILLÆG TIL 33 — TILLISE-RUNESTENEN.

(1 Mil fra Nakskov.)

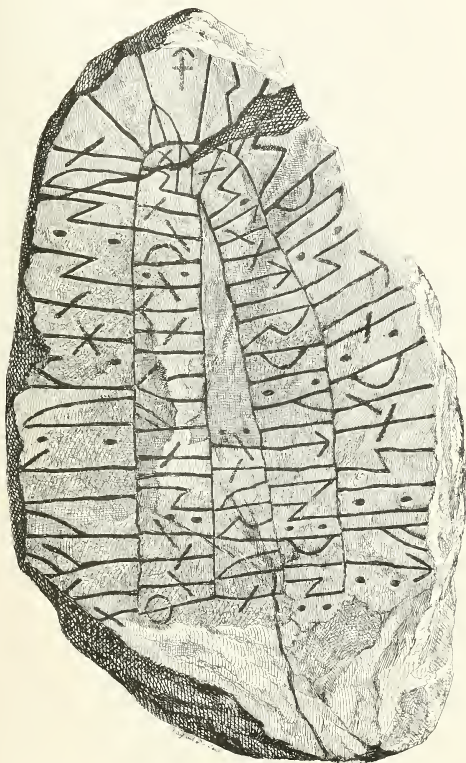


SOM TILLÆG TIL 33 — TILLISE-RUNESTENEN (HER DEN ANDEN SIDE).



EGAA-RUNESTENEN.

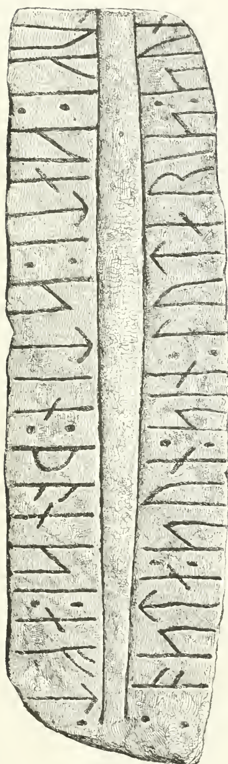
(2 Mil sydost for Aarhus)



35.

FERSLEF-RUNESTENEN.

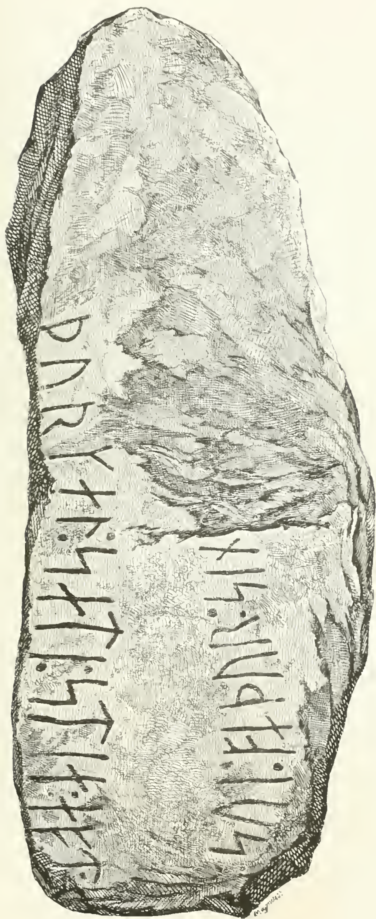
(2 Mil syd for Aalborg.)



36.

FLEJSBORG-RUNESTENEN.

(2 Mil sydost for Logstor.)



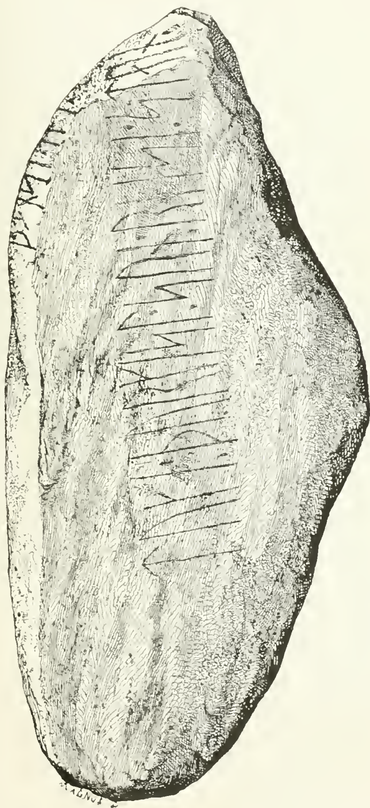
GLENSTRUP-RUNESTENEN.
(1 Mil syd for Hobro.)



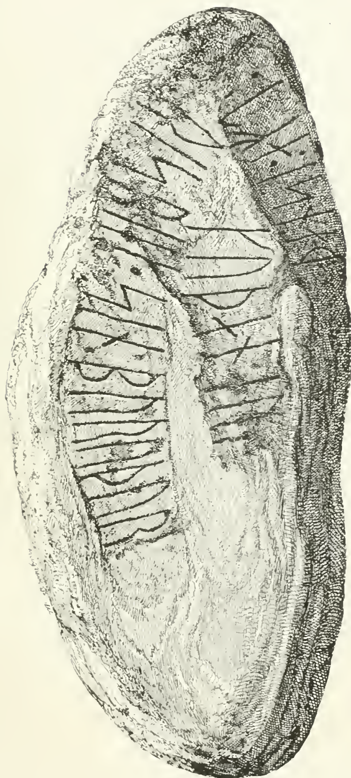
38.

GYLLING-RUNESTENEN.

(3 Mil øst for Horsens.)



GYLLING-RUNESTENEN, ANDEN SIDE.

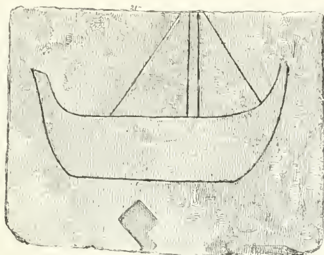


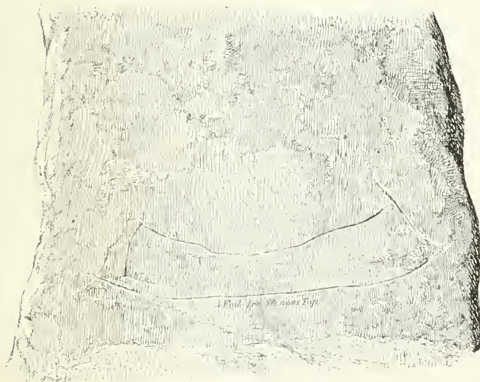
HJERMIND-RUNESTENEN, (DEN ANDEN DER PAA STEDET ER TABT.)

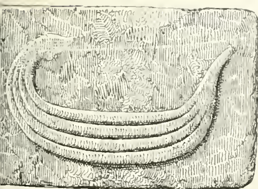
(2 Mil sydost for Viborg.)

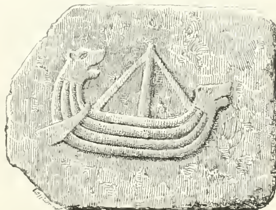


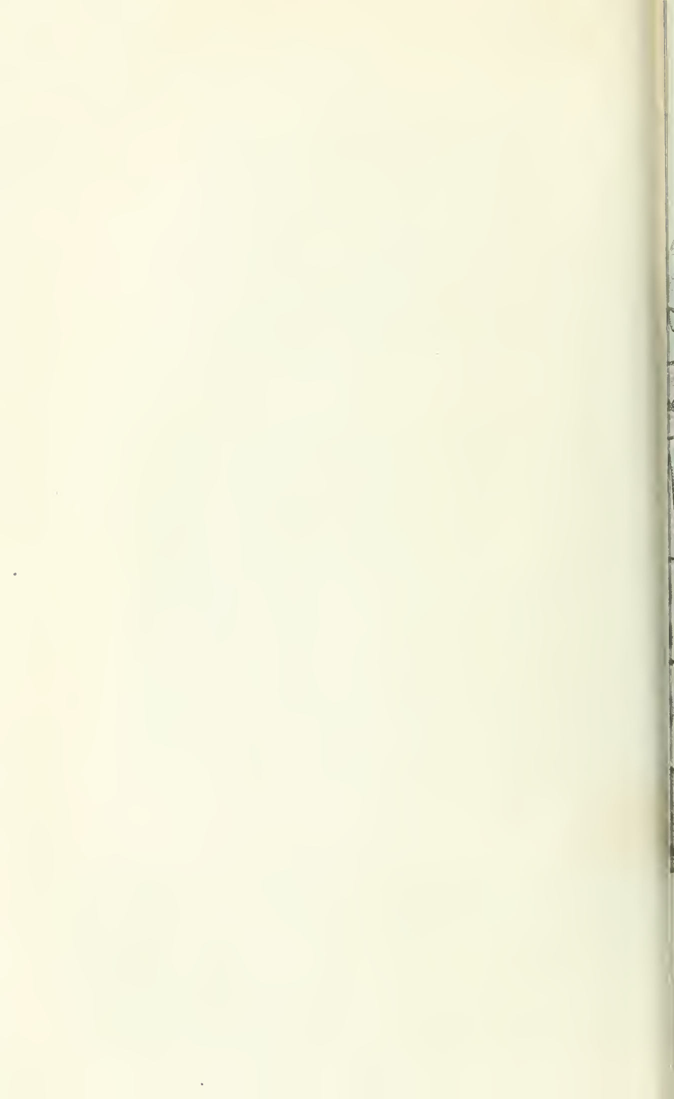
JERMIND-RUNESTENENS ANDEN SIDE, (MED EN SKIBSFORESTILLING MIDTPAA, HVORTIL HER ER FÖJET TRE ANDRE AFBILDNINGER AF SKIBE.)











SOM TILLÆG TIL 39.

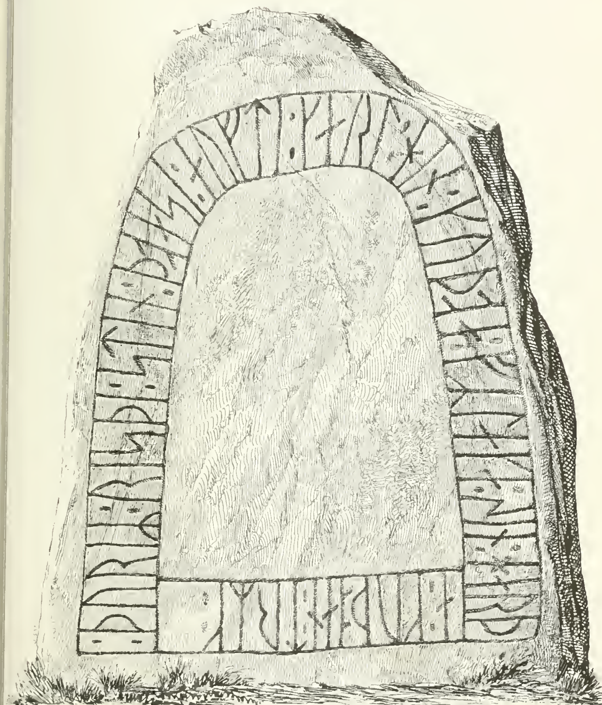
FALSTER-RUNESTENEN.

(Fra Sönder-Kirkeby Kirke, 1 Mil öst for Nykjøbing.)

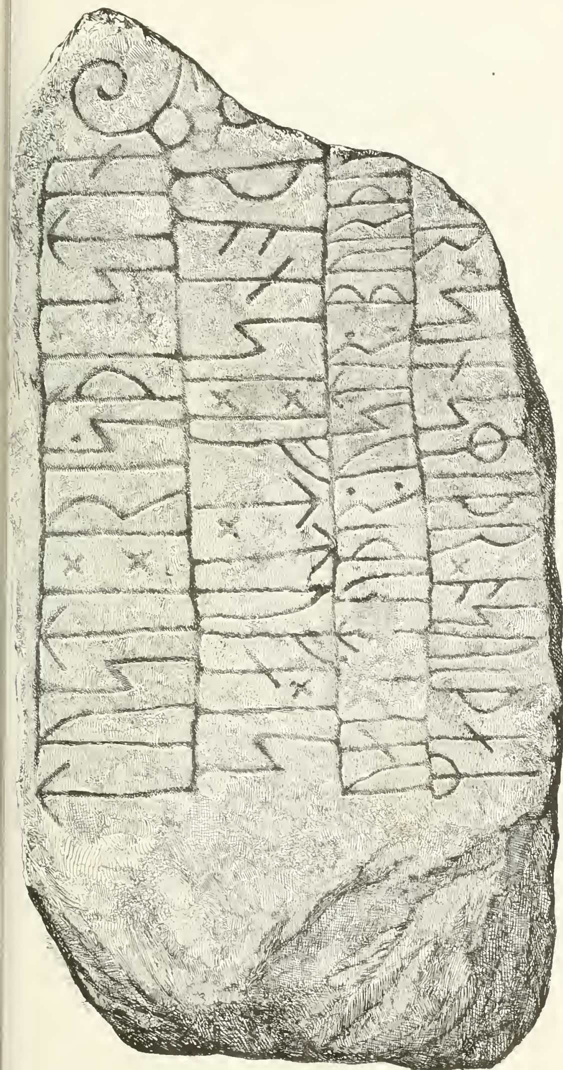


40.

HOBRO-RUNESTENEN, (DEN ANDEN DER ER FORSVUNDET.)



KOLIND-RUNESTENEN.
(3 Mil vest for Grenaa.)



SOM TILLÆG TIL 41.

TIRSTED-RUNESTENEN.

(1 Mil nord for Rodby.)

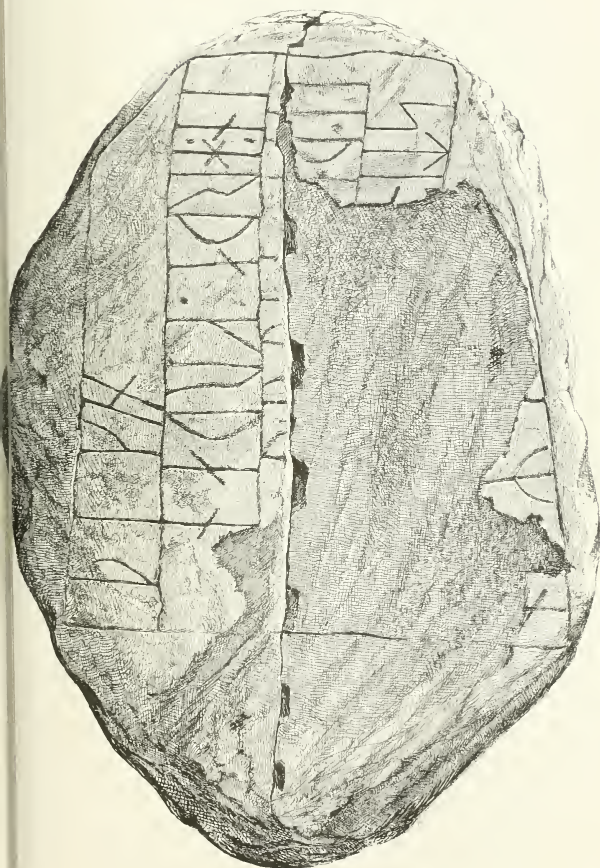




42.

NGAA-RUNESTENEN, (ER DEN ENESTE NU TILBAGEVÆRENDE DER PAA STEDET.)

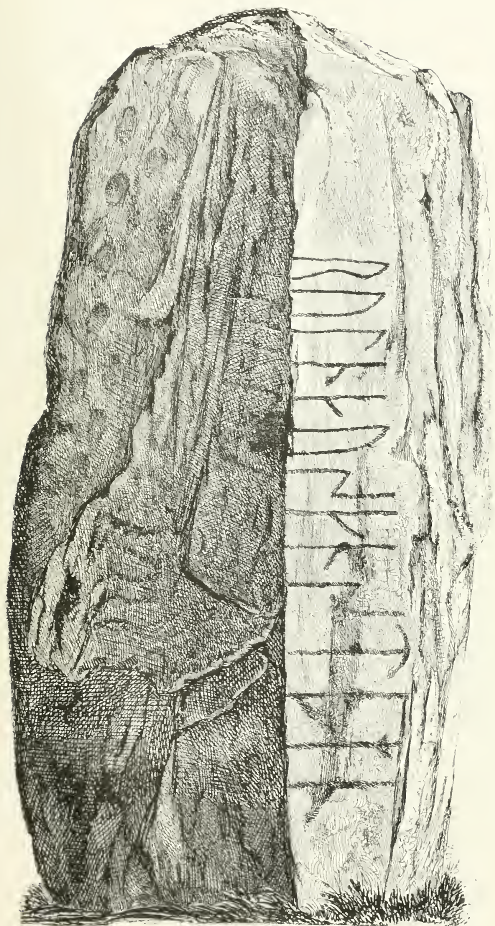
(2 Mil sydvest for Randers.)



43.

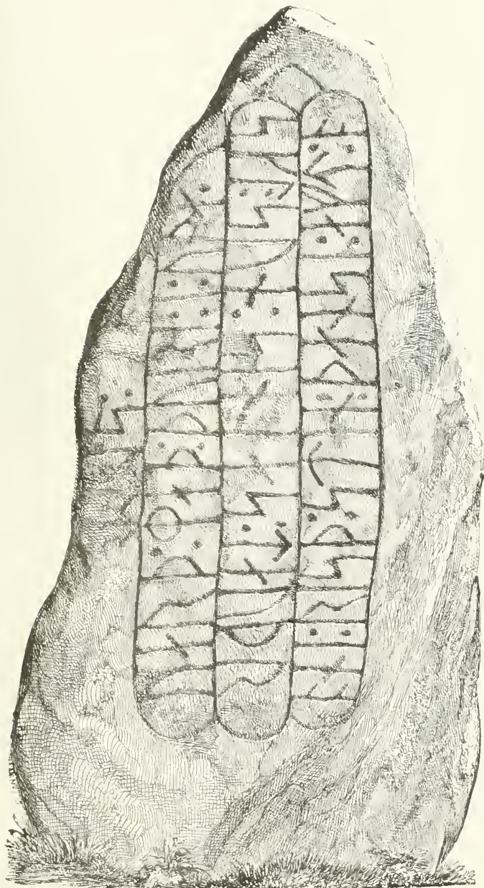
LAVRBJÆRG-RUNESTENEN.

(2 Mil sydvest for Randers.)



MEJLBY-RUNESTENEN, (BENÆVNT FRA FØRST AF SAALEDES EFTER BYEN, HVOR DEN KOM FREM, — BYEN ER DELT IMELLEM LINDE OG HARIDSLEF SOGNE.)

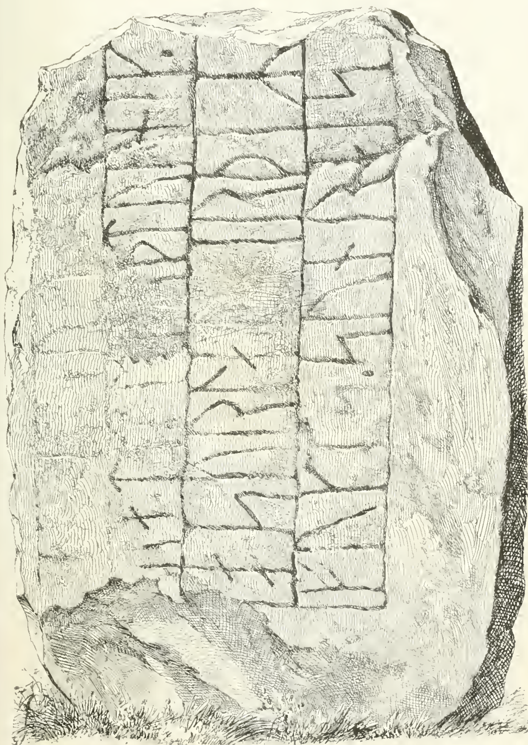
(1 Mil nord for Randers.)



45.

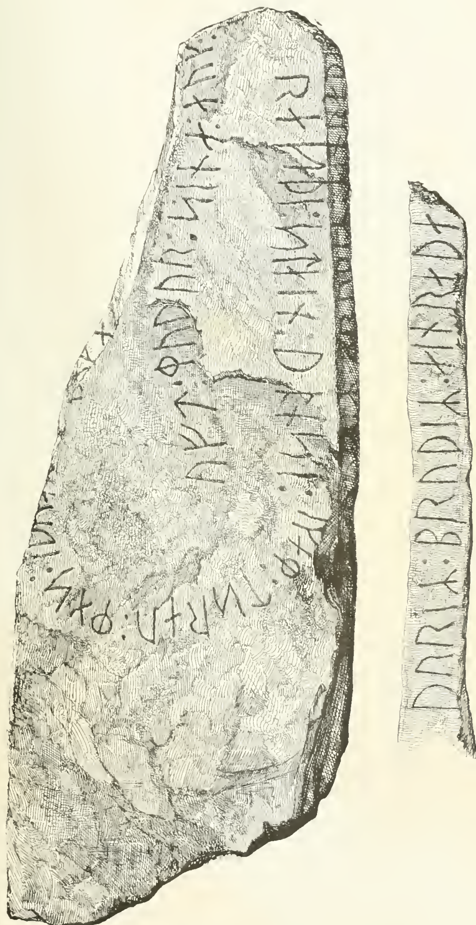
RAVNKILDE-RUNESTENEN.

(2 Mil nord for Hobro.)



46.

RIMSØ-RUNESTENEN.
(1 Mil vest for Grenaa.)



RØRBÆK-RUNESTENEN, (FLYTTET FRA SIN HÖJ TIL DEN NUVÆRENDE PLADS I KONGENS-TISTED PRÆSTEGAARDS HAVE, 1 MILS VEJ NORDLIGERE.)

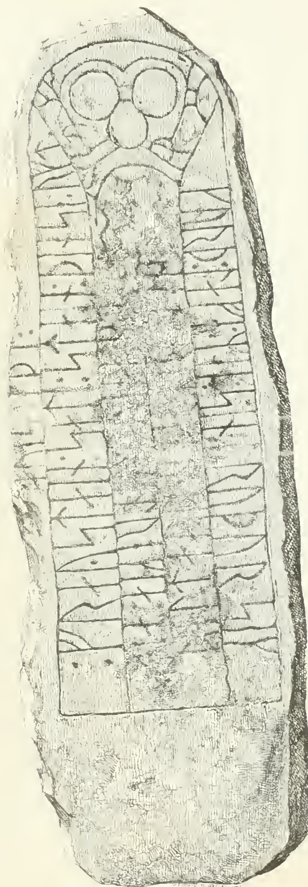
(1 Mil nord for Hobro.)



48.

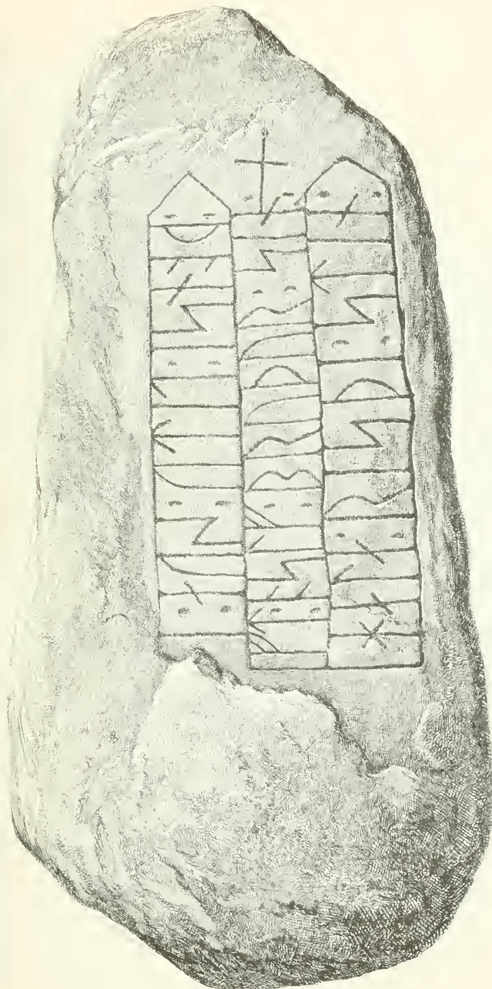
SJELLEF-RUNESTENEN.

(3 Mil vest for Aarhus.)



VESTER TØRSLEF-RUNESTENEN.

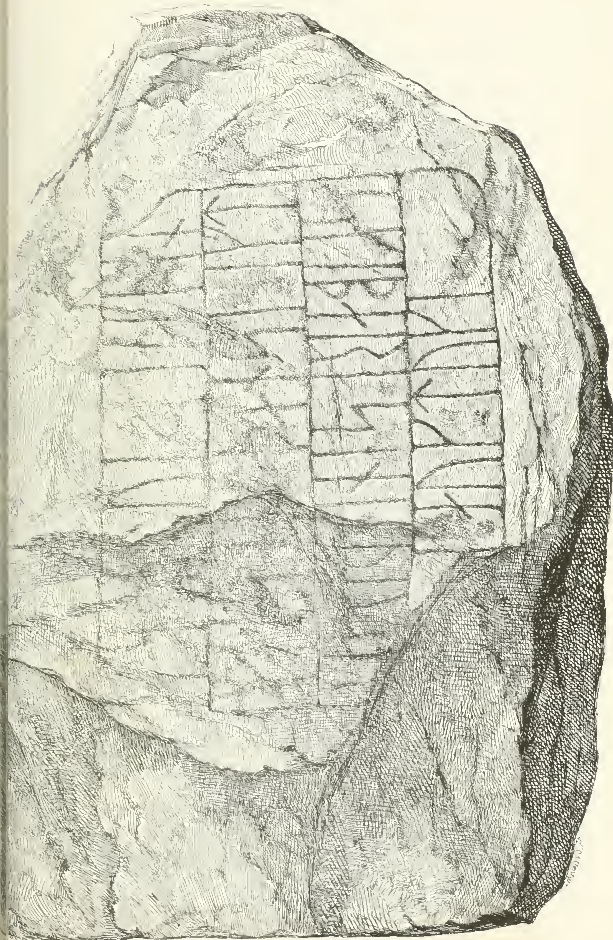
(1 Mil syd for Hobro.)



50.

STRUP-RUNESTENEN, (TIDLIGERE KALDET GRÖNDAL-STENEN EFTER DENS DAVÆRENDE PLADS I NÆRHEDEN.)

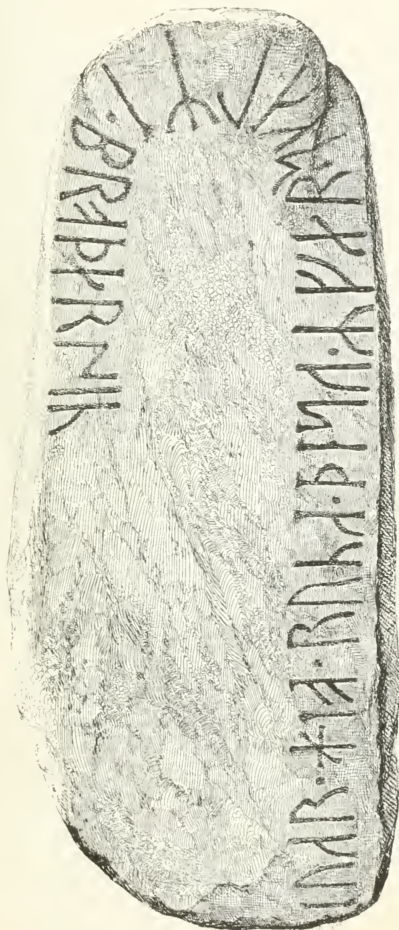
(2 Mil sydvest for Randers.)



51.

VEJERSLEF-RUNESTENEN.

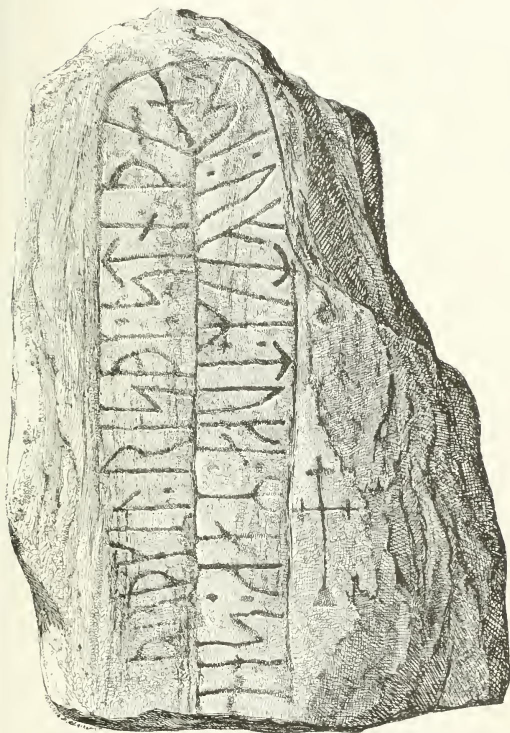
(5 Mil nordvest for Aarhus.)



52.

VEJLBY-RUNESTENEN, (HAR NU PLADS I AARHUS.)

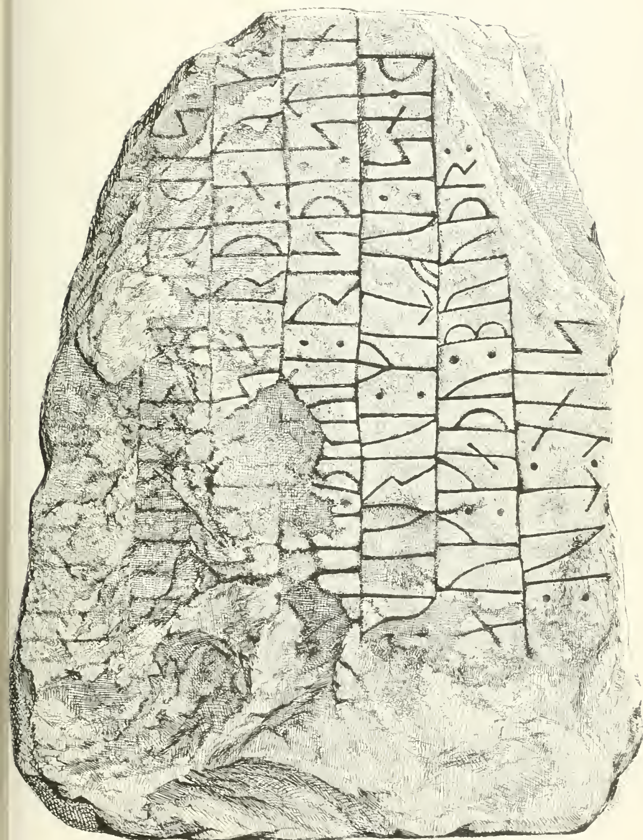
(1 Mil nord for Aarhus.)



53.

SÖNDER VINGE-RUNESTENEN.

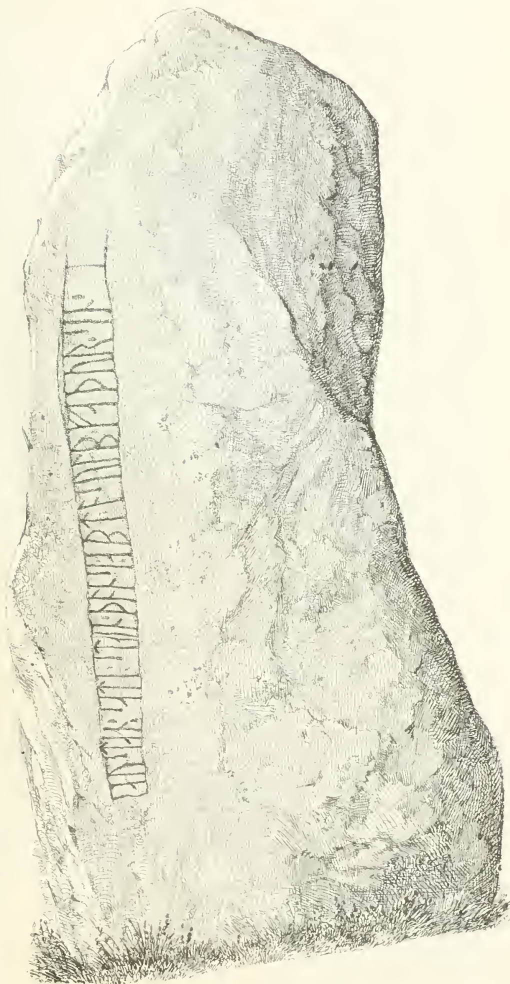
(2 Mil sydvest for Randers.)



54.

DEN MINDRE GUNDERUP-RUNESTEN.

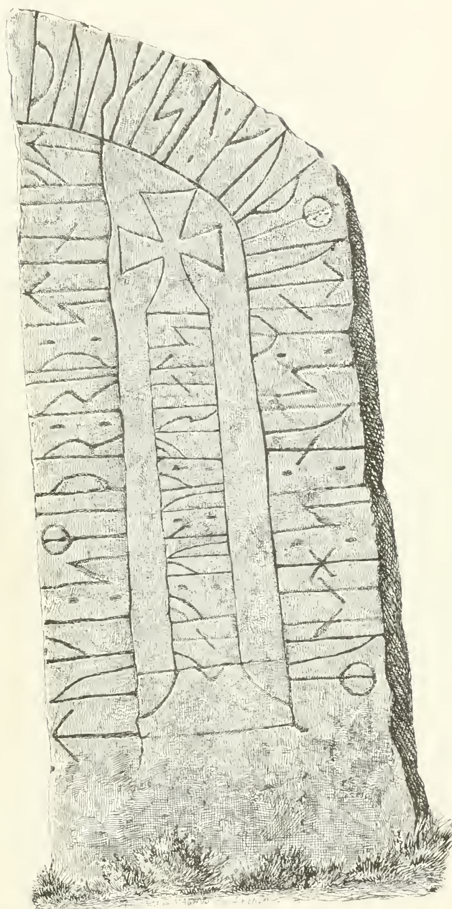
(2 Mil syd for Aalborg.)



55.

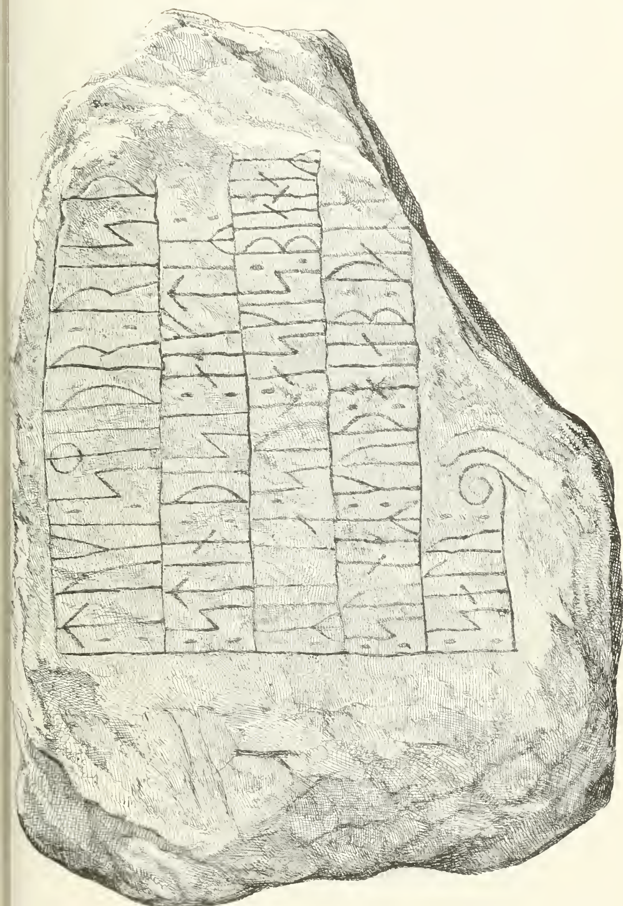
HÖRNING-RUNESTENEN, (HAR NU PLADS I AARHUS.)

(1 Mil nord for Skanderborg.)



GRENSTEN-RUNESTENEN.

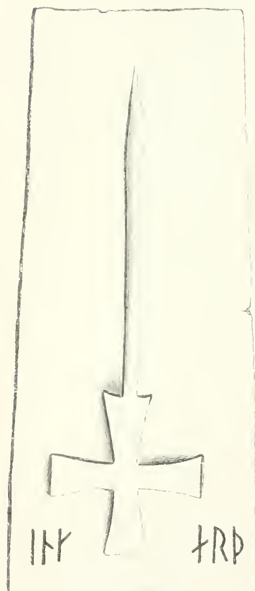
(1 Mil sydvest for Randers.)



57.

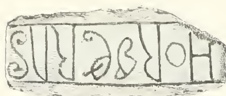
DEN MINDRE SAL-RUNESTEN.

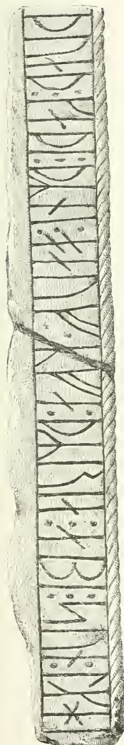
(4 Mil syd for Viborg.)

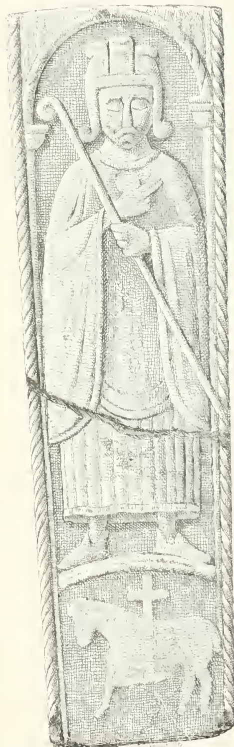


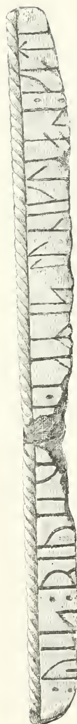
GJESSINGHOLM-RUNESTENEN.

(3 Mil øst for Randers.)

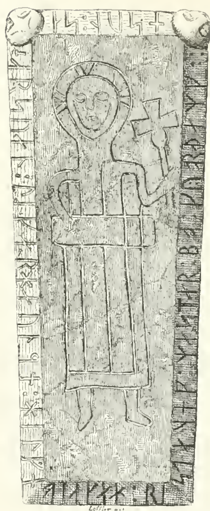








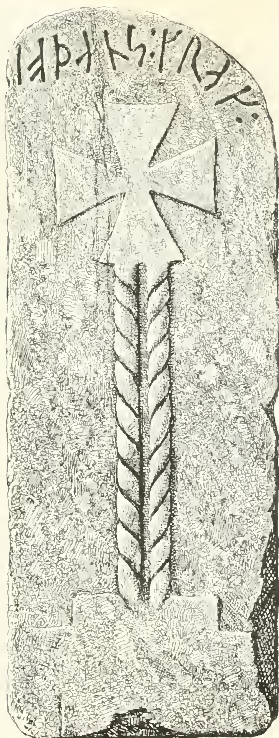
SOM TILLÆG TIL 58 — BREJNINGE-RUNESTENEN PAA TAASINGE.



59.

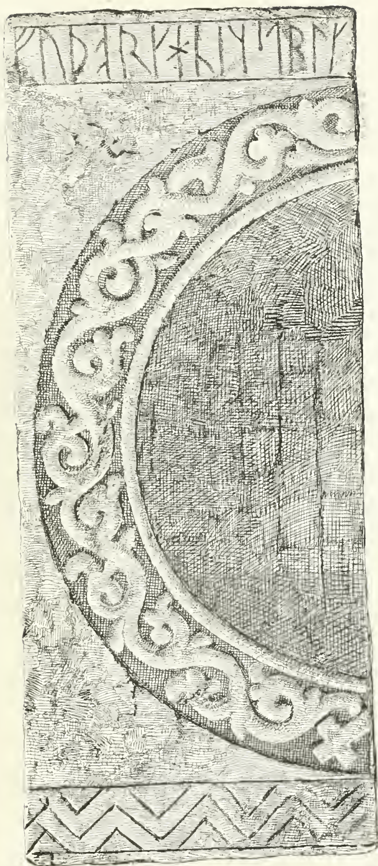
VESTER VELLING-RUNESTENEN.

(2 Mil vest for Randers.)



MØNSTED-RUNERÆKKE.

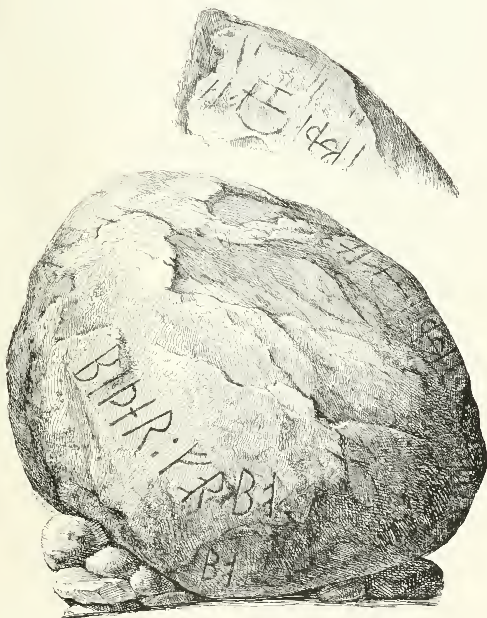
(2 Mil vest for Viborg.)



61.

HVIDBJÆRG-RUNESTENEN.

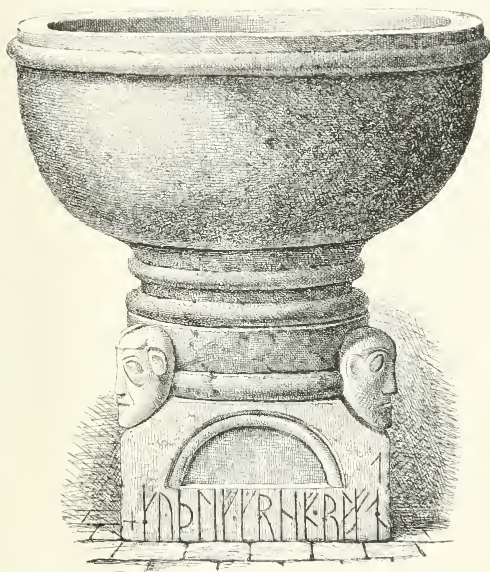
(1 Mil vest for Skive.)



62.

SELDE-RUNEINDSKRIFTEN PAA DØBEFUNTEN.

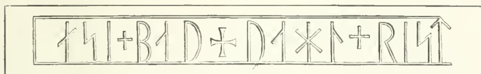
(4 Mil nord for Skive.)



63.

KRAGLUND-RUNESTENEN.

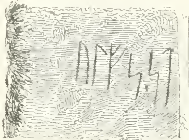
(Vestligst, to Mil fra Silkeborg.)



64.

HAMMEL-RUNESTENEN, (BRUDSTYKKE.)

(4 Mil nordvest for Aarhus.)



65.

RANDERS-RUNESTENEN, (BRUDSTYKKE.)

ᚱ : ᚼᚱᚦᛅ : ᚴᚢᚦᛅᚾ : ᚦᛁᚴᚾ

66.

BJERREGRAV-RUNESTENEN, (BRUDSTYKKE MULIG KUN.)

(2 Mil nordvest for Randers.)

Nogle enkelte Runer hist og her, og vel ogsaa ᚦᛅᛁᚴᚾ, ere at kjende paa denne meget store Sten, der ikke kan udtages for Kirkebygningens Skyld.

67.

DEN MINDRE SKJERN-RUNESTEN, (BRUDSTYKKE.)

(3 Mil vest for Randers.)

68—69.

LANGAA-RUNESTENEBRUDSTYKKER.

(2 Mil sydvest for Randers.)

Ved Nedbrydningen af Langaa Kirkemure 1868 fandtes Lævninger af 2 (mulig endog 3) Runestene — paa den ene ses ᛏᚢᚴᛁ, paa den anden spredte Bogstaver. Ligesom Herredet, hvori Langaa ligger, det nu saakaldte »Middelsom« (i »Valdemars Jordebog« saa smukt og betydningsfuldt »Mæthælsholm«, Midtpunktet omtrent i Jylland) er det, som har haft dé fleste Runestene, saaledes er Langaa det Sogn, der har haft de fleste i Jylland; kun Nr. 42 (ovenfor) er tilbage. Det er mærkeligt, at i en af Præstegaardens Vange bleve fire Agre, ifølge Tingsvidne fra 1649, kaldte »Runestensagre«.

70—71.

AALUM-RUNESTENEBRUDSTYKKER.

(2 Mil vest for Randers.)

Nogle Stykker af Runestene, som for længere Tid siden ere bemærkede i Aalum Kirke, ere nylig blevne udtagne, men de ere ikke endnu tilstrækkelig undersøgte. Der er Lævninger af 2 Runestene, den ene (mindre) fra Kirkens Nordside, med nogle Bogstaver, — den anden (större) fra Vaabenhuset; paa denne ses navnlig ᛋᛏᛁᚾ ᚦᛁᛋᛁ ᛆᚠᛏ ᛁᚠᛆᚱᛏ ᛋᚢᚾ ᛋᛁᚾ.

72.

VAARST-RUNESTENEN, (BRUDSTYKKE.)

(3 Mil sydost for Aalborg, i Gunderup Sogn.)



73.

HANNEST-RUNESTENEN, (BRUDSTYKKE.)

(Tæt ved Hobro.)

. . . ᚦᛅᚾ : ᚦᛁᚴᚾ :

74.

LYNGBY-RUNESTENEN, (BRUDSTYKKE.)

(4 Mil sydost for Aalborg.)

ᚢᚾᛏᛒ : ᛅ : ᛅᛁᛋᚴᚢ : ᛋᛁᚾᛅ

75.

DEN MINDRE FERSLEF-RUNESTEN, (BRUDSTYKKE.)

(2 Mil syd for Aalborg.)

ᚱᚢᚿᛆᚱ

76.

FUNDER-RUNEINDSKRIFTEN, (I VAABENHUSET, PAA FODEN AF PORTALEN.)

(2 Mil sydvest for Silkeborg.)

ᚿᛁᚴᛚᛆᚾ

77.

DEN STÖRRE SAL-RUNESTEN.

(4 Mil syd for Viborg.)



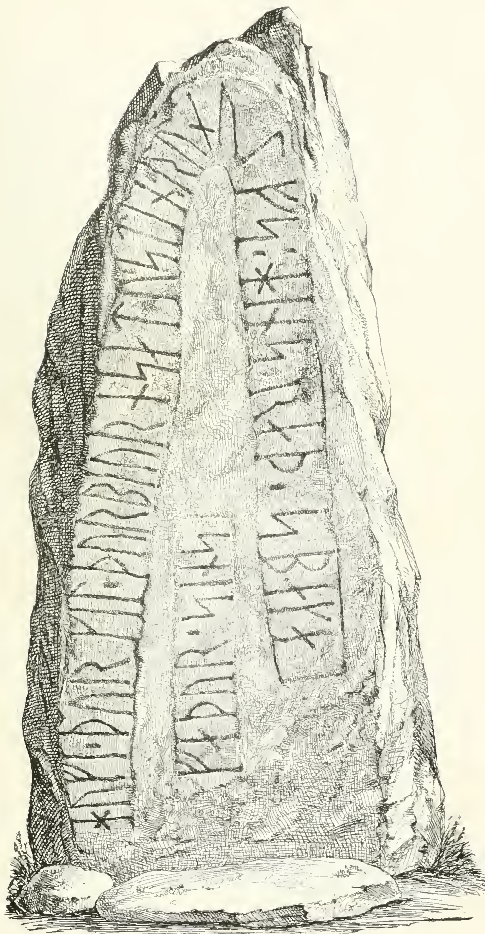
3.

Nr. 78—85.

JYLLANDS NORDLIGE DEL.

HUNE-RUNESTENEN (I VENDSYSSEL).

(4 Mil sydvest for Hjöring.)



JETSMARK-RUNESTENEN.

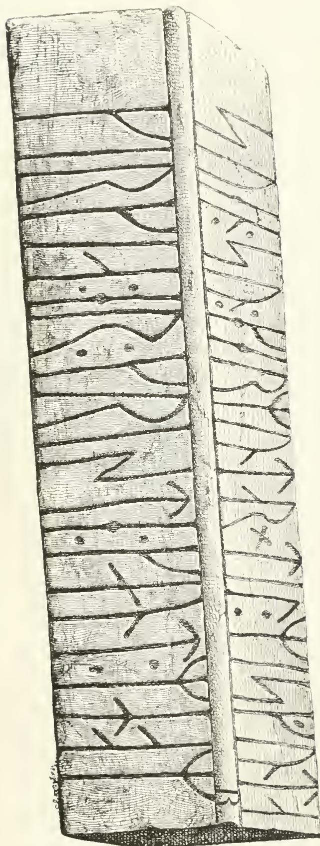
(5 Mil sydvest for Hjöring.)



80.

ØSTER BRÖNDERSLEF-RUNESTENEN.

(4 Mil syd for Hjoring.)



81.

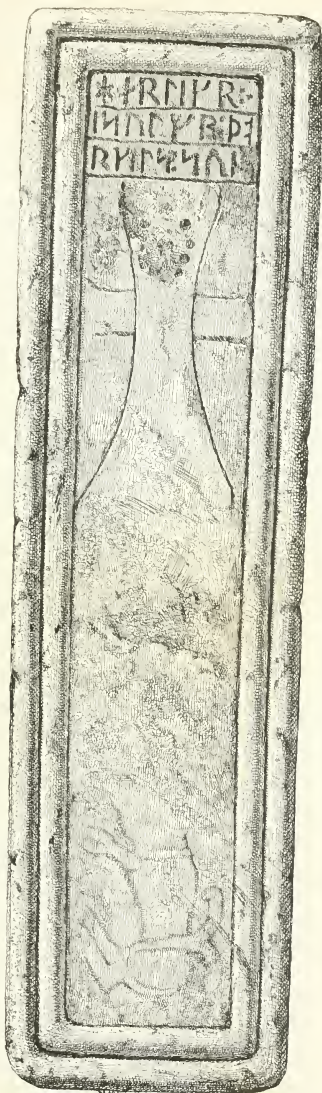
ELSØ-RUNESTENEN, TÆT VED NYKJØBING PAA MORSØ, (BRUDSTYKKE.)



82.

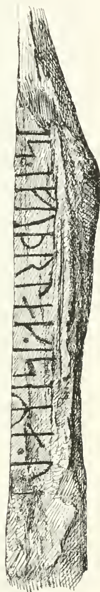
GALTRUP-RUNE-
TENEN (PAA MORSØ.)

(2 Mil nord for Nykjøbing.)



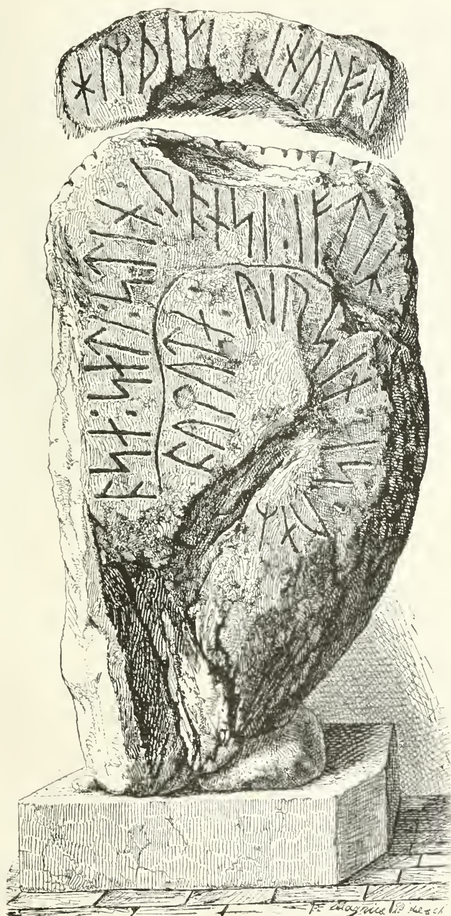
SØRUP-RUNESTENEN, (SOM TILLÆG TIL 82.)

(½ Mil nord for Svendborg.)



83.

SJÖRING-RUNESTENEN, (I THY, HAR NU PLADS I NABOSOGNET VANG.)
(1 Mil vest for Tisted.)



84.

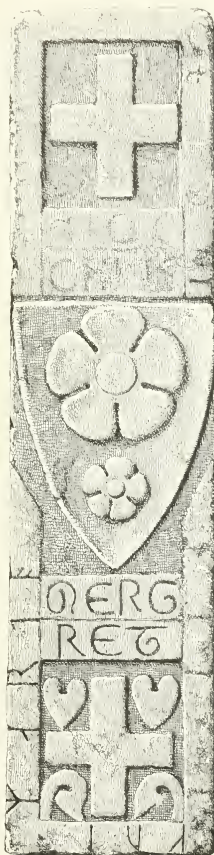
TISTED-RUNESTENEN.



85.

HILLERSLEF-RUNESTENEN.

(1 Mil nord for Tisted.)



4.

Nr. 86—89.

JYLLANDS VESTLIGE DEL,

(FRA LIMFJORDEN TIL SKJERNAA.)

86.

HANNING-RUNESTENEN.

(2 Mil syd for Ringkjøbing.)



87.

SÆDDING-RUNESTENEN.

(2 Mil sydost for Ringkjøbing.)









88.

HANDBJÆRG-RUNEINDSKRIFTEN, PAA KIRKENS FUNT.

(2 Mil nordost for Holstebro.)

Som Tillæg hertil:

SØBORG-RUNEINDSKRIFTEN.

(3 Mil nordvest for Helsingor.)

Og

BAARSE-RUNEINDSKRIFTEN, PAA KIRKENS FUNT.

(1 Mil vest for Præstø.)

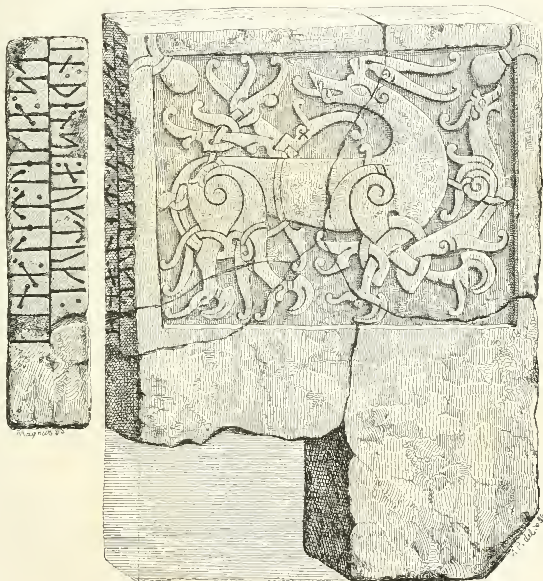
+BONDO FRISO ME FECIT

ESGERVS RØT:ÞMEF ECIT:FIERI

89.

LONDON-RUNESTENEN, (FUNDET PAA ST. PAULS KIRKEGAARD.)

SOM TILLÆG HER TILSIDST.



Efter Texten vil blive givet en fuldstændig Fortegnelse over **alle** Runemindesmærker; saaledes at den indbefatter baade dem, som findes hos O. Worm (1643—51), men siden ere tabte, — og ligeledes dem, der i nyere Tider ere opdagede, men alligevel dog ere tabte, uden at være blevne nærmere fremdragne.
